

Türkiye'de Bankacılık Sektörü

2012-2016 Eylül

Bu çalışma, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu, Sermaye Piyasası Kurumu, Bankalararası Kart Merkezi, International Monetary Fund, European Banking Federation ile Türkiye Bankalar Birliği tarafından yayımlanan veriler baz alınarak hazırlanmıştır.

Türkiye Bankalar Birliği, bu çalışmada yer alan bilgilerin yanlışsız olması için gerekli özeni göstermiş olmakla birlikte, bu konuda herhangi bir sorumluluk üstlenmez.

Aksi belirtilmediği durumlarda veriler; mevduat, kalkınma ve yatırım bankalarını kapsamaktadır.

Bu çalışma, araştırmacıların Türkiye Bankacılık Sektöründeki gelişmeleri izlemesi ve değerlendirmesi amacıyla hazırlanmıştır. Düzenli olarak üç aylık bazda güncellenecektir.

Çalışma yer alan bazı sayfalar Eylül 2016 verilerinin ardından revize edilmiştir.

Görüş ve önerilerinizin TBB'ne iletilmesi, çalışmanın geliştirilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Görüş ve önerileriniz için:

Son güncelleme tarihi: Aralık 2016

Ümit Ünsal, umit.unsal@tbb.org.tr, 0 212 282 09 73

İçindekiler

- Genel Bilgiler
- Bilanço Göstergeleri
- Seçilmiş Göstergeler
- Gelir / Gider Göstergeleri
- Uluslararası Karşılaştırmalar

Genel Bilgiler

Türkiye’de Bankacılık Sektörü

- Bankacılık sektöründe Eylül 2016 itibariyle 32 adet mevduat, 13 adet kalkınma ve yatırım, 5 adet katılım bankası olmak üzere toplam 50 banka bulunmaktadır.
- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’na göre:
 - Mevduat bankası: Kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullanırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurtdışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye’deki şubelerini,
 - Katılım bankası: Özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kredi kullanırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye’deki şubelerini,
 - Kalkınma ve yatırım bankası: Mevduat veya katılım fonu kabul etme dışında; kredi kullanırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren ve/veya özel kanunlarla kendilerine verilen görevleri yerine getiren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye’deki şubelerini ifade etmektedir.

Banka Sayısı

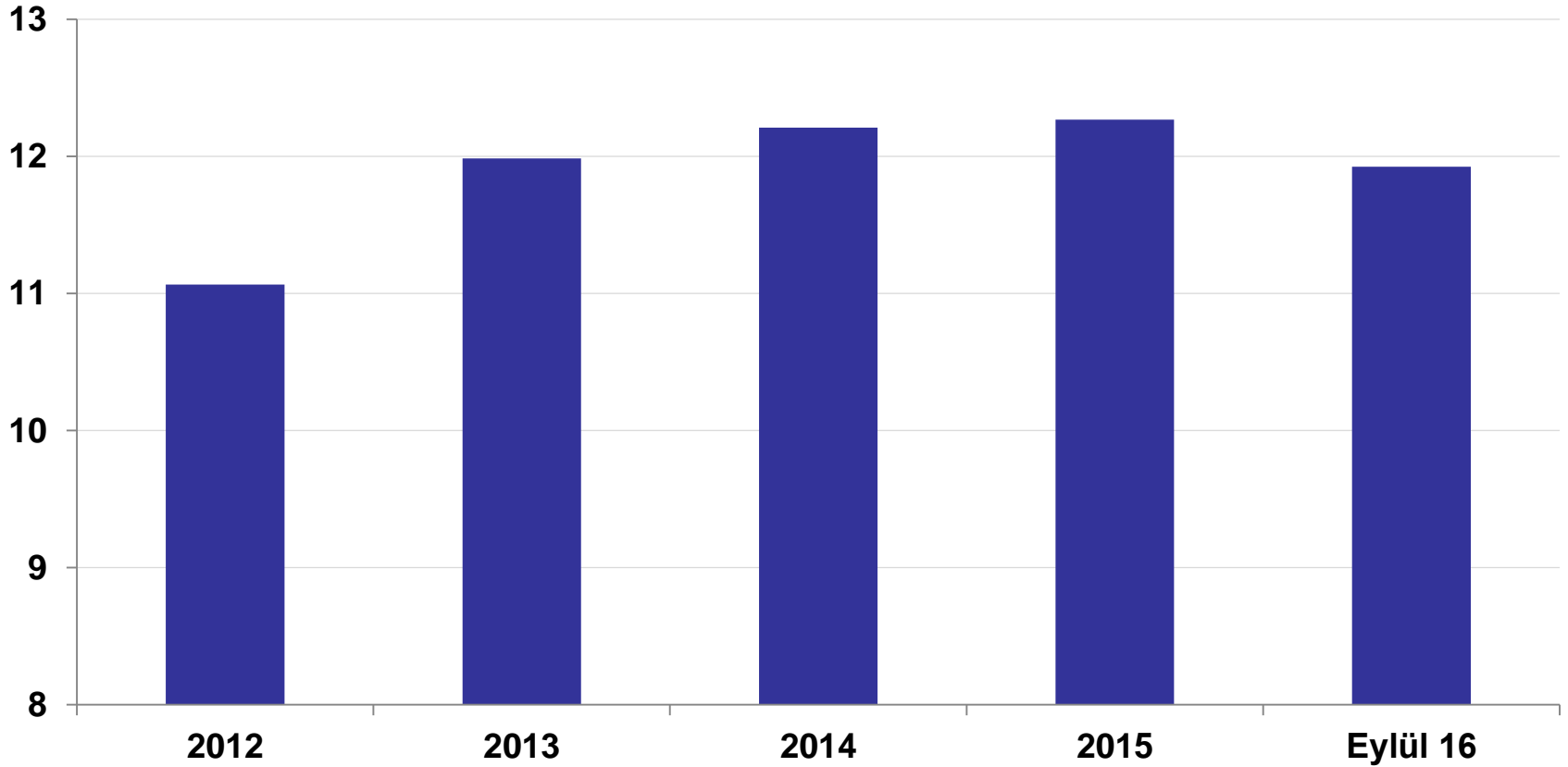
	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
Mevduat Bankaları	31	32	32	32	32
Kamusal Sermayeli	3	3	3	3	3
Özel Sermayeli	12	12	10	8	8
Yabancı Sermayeli	16	17	19	21	21
Tas.Mevd.Sig.Fonu. Devr.	1	1	-	-	-
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13	13	13
Katılım Bankaları	4	4	4	5	5
Toplam	48	49	49	50	50

Kaynak: BDDK, TBB

*: BDDK Şubat 2014'ten itibaren TMSF tarafından kontrol edilen bankaları dahil etmemiştir

Şube Sayısı* (Bin)

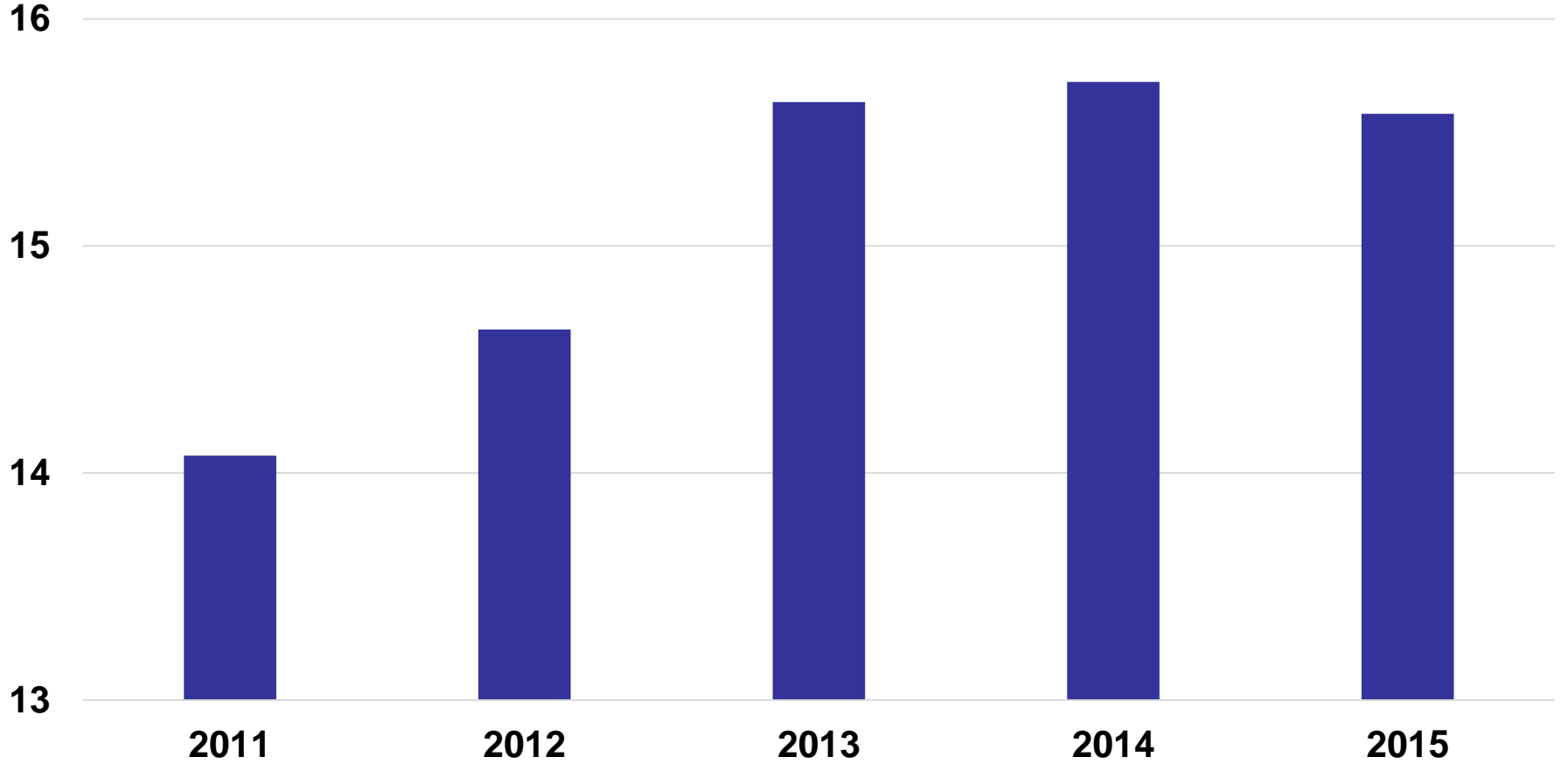

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

100 Bin Kişiyeye Düşen Şube Sayısı*

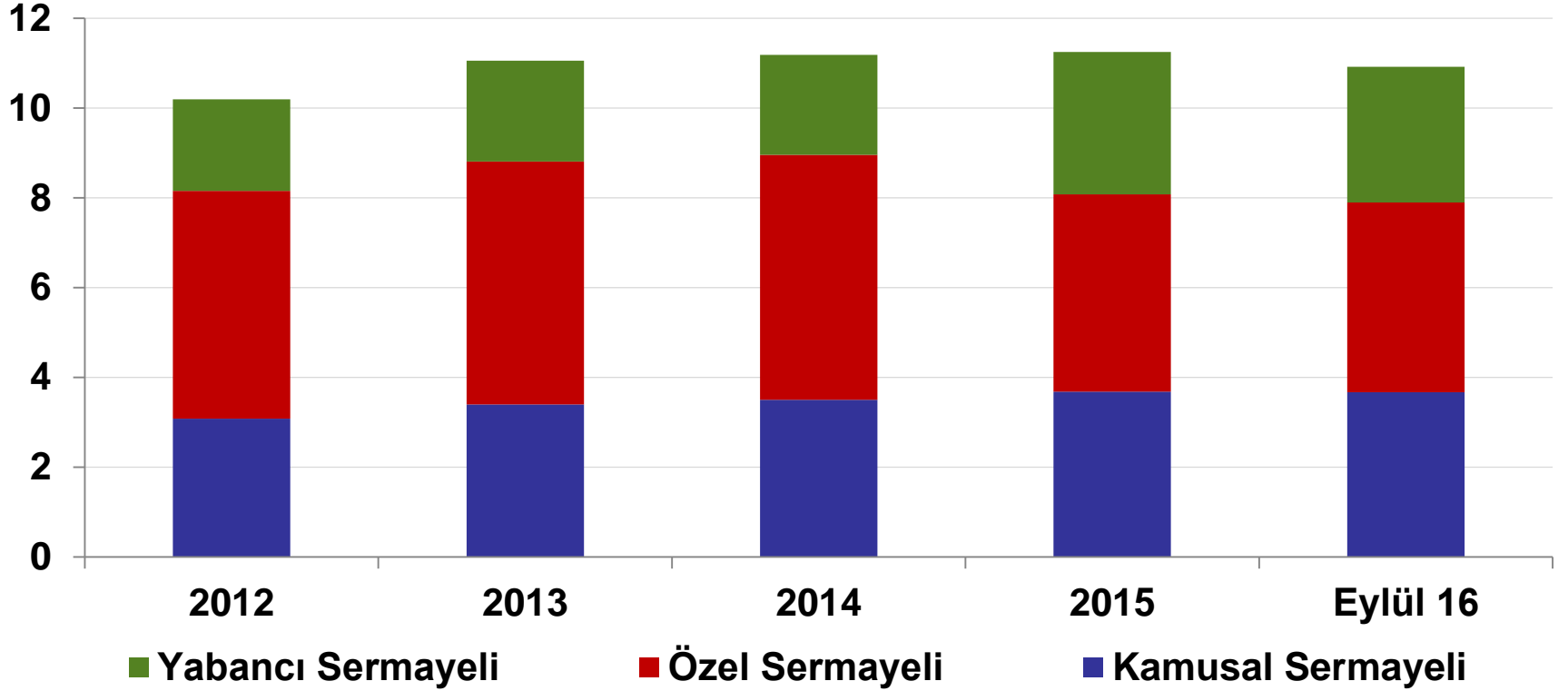

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

Mevduat Bankaları Şube Sayısı (Yurtdışı şubeler dahil, bin)

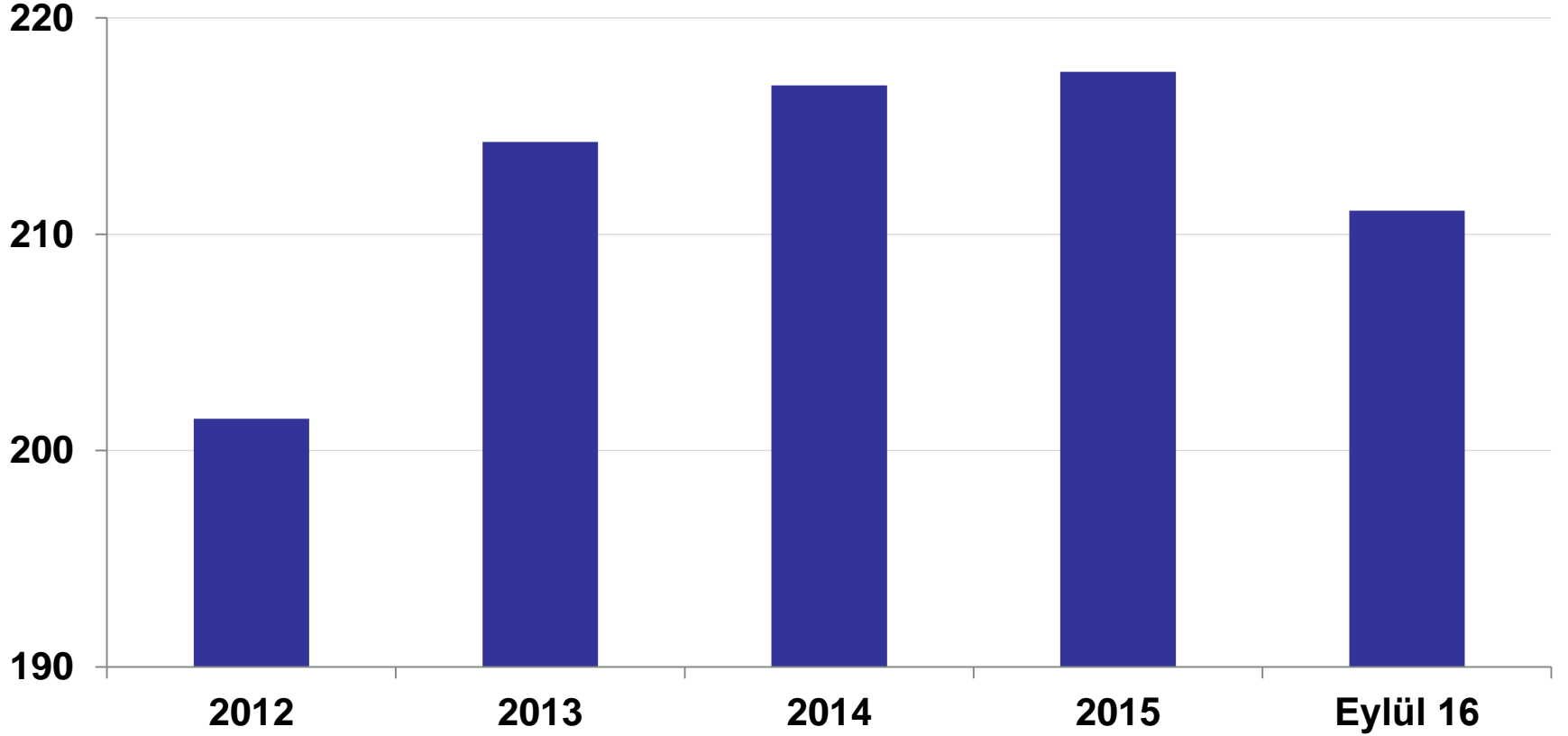
Kalkınma ve Yatırım Bankalarının şube sayısı 2016 Haziran itibariyle 40'dır.

*Türkiye Garanti Bankası A.Ş.'nin özel sermaye bankalar grubundan yabancı sermayeli mevduat bankaları grubuna geçişi nedeniyle rapor bilgileri Temmuz 2015 dönemi itibariyle güncellenmiştir.

Kaynak: BDDK, TBB

Personel Sayısı* (Bin kişi)

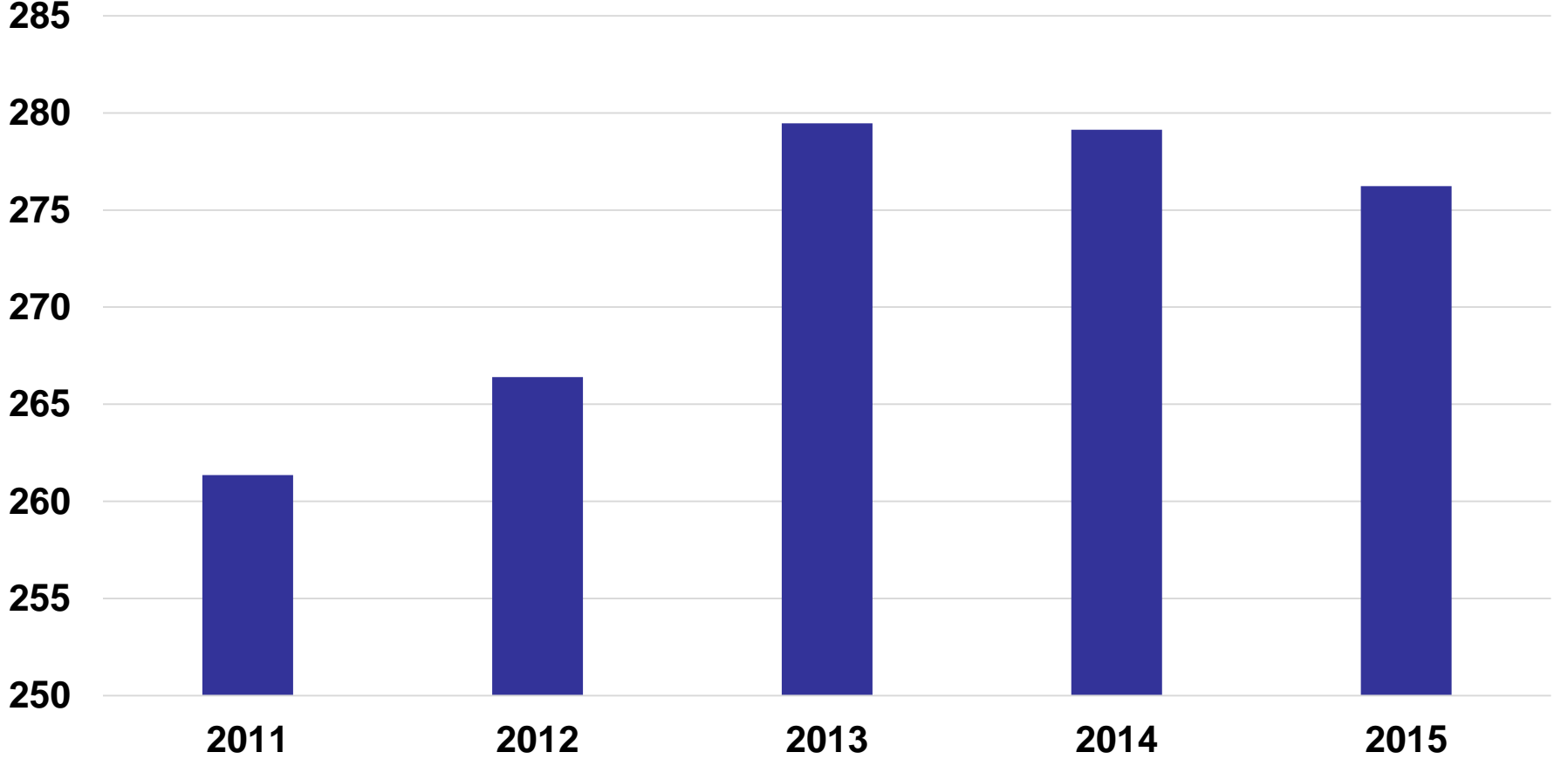

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

100 Bin Kişiyeye Düşen Personel Sayısı* (kişi)

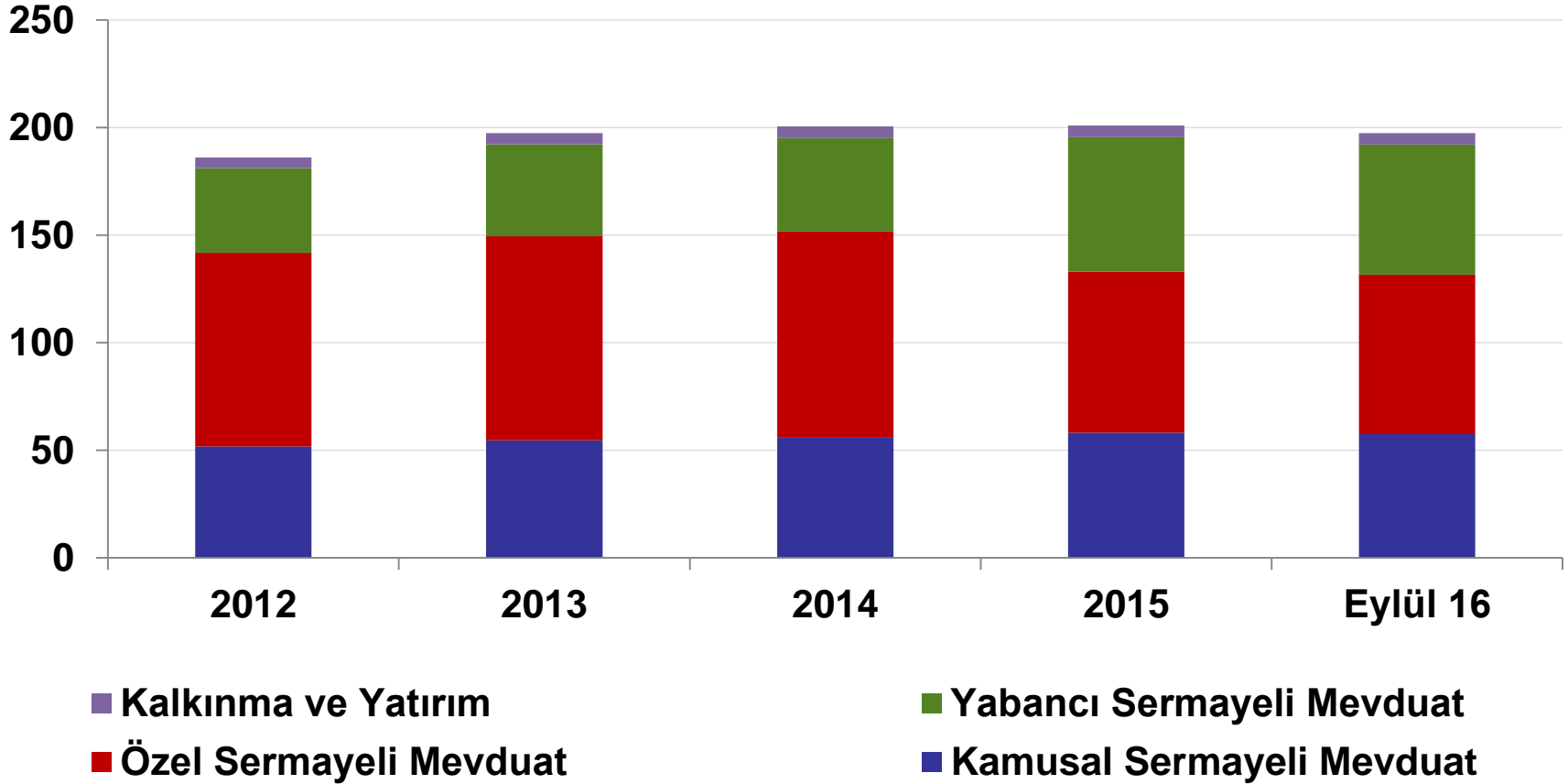

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

Personel Sayısı (Yurtdışı şubelerde çalışan personel dahil, bin kişi)

Kaynak: BDDK

Kadın / Erkek Çalışan Oranı (Yüzde)

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
Kadın	50,1	50,9	51,1	51,2	51,2
Erkek	49,9	49,1	48,9	48,8	48,8

Kaynak: TBB

Sermaye Yapısı*

(Ödenmiş sermaye bazında, Eylül 2016 itibariyle, yüzde)

	Halka Arz Edilen	Halka Arz Edilmeyen	
		Yerleşik	Yerleşik Olmayan
Sektör Toplamı	12,6	52,3	35,1
Mevduat Bankaları	15,8	36,9	47,3
Kamusal Sermayeli Bankalar	14,0	86,0	0,0
Özel Sermayeli Bankalar	25,9	55,6	18,5
Yabancı Bankalar	0,0	100,0	0,0
Tas.Mevd.Sig.Fon.Devr. Bankalar	9,0	3,3	87,7
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	4,3	92,4	3,2

* Halka arz edilen bölümünde sahiplik dağılımı dikkate alınmamıştır.

** Sermaye yapısı, ödenmiş sermaye payları ile ağırlıklandırılarak hesaplanmıştır.

***BİST'de işlem gören hisselerdeki dağılım dahil edilmemiştir.

Kaynak: TBB

Sermaye Yapısı* (Ödenmiş sermaye bazında, yüzde)

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
Halka Arz Edilen	16,3	15,4	14,8	13,6	12,6
Halka Arz Edilmeyen					
Yerleşik	55,9	55,1	54,8	53,4	52,3
Yerleşik Olmayan	27,8	29,6	30,4	33,0	34,1

* Halka arz edilen bölümünde sahiplik dağılımı dikkate alınmamıştır.
Sermaye yapısı, ödenmiş sermaye payları ile ağırlıklandırılarak hesaplanmıştır.
Borsa İstanbul'da işlem gören hisselerdeki dağılım dahil edilmemiştir.

Kaynak: TBB

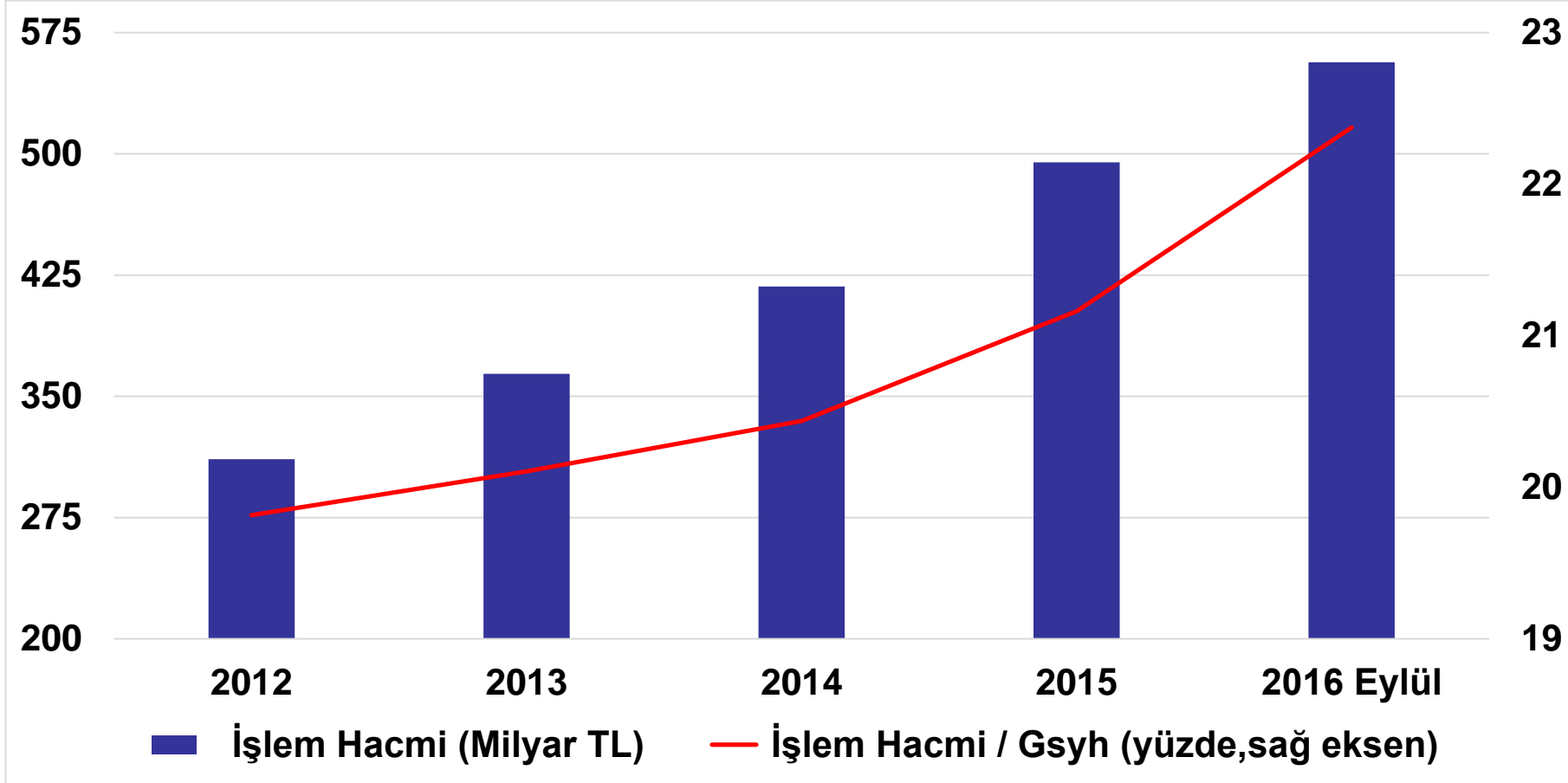
ATM, POS, Banka Kartı ve Kredi Kartı Sayısı (Bin adet)

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
ATM	36	42	46	48	48
POS	2.134	2.293	2.191	2.158	1.805
Banka Kartı	91.263	100.165	105.513	112.384	115.439
Kredi Kartı	54.342	56.835	57.005	58.215	59.020

Kaynak: BKM

Banka Kartı İşlem Hacmi

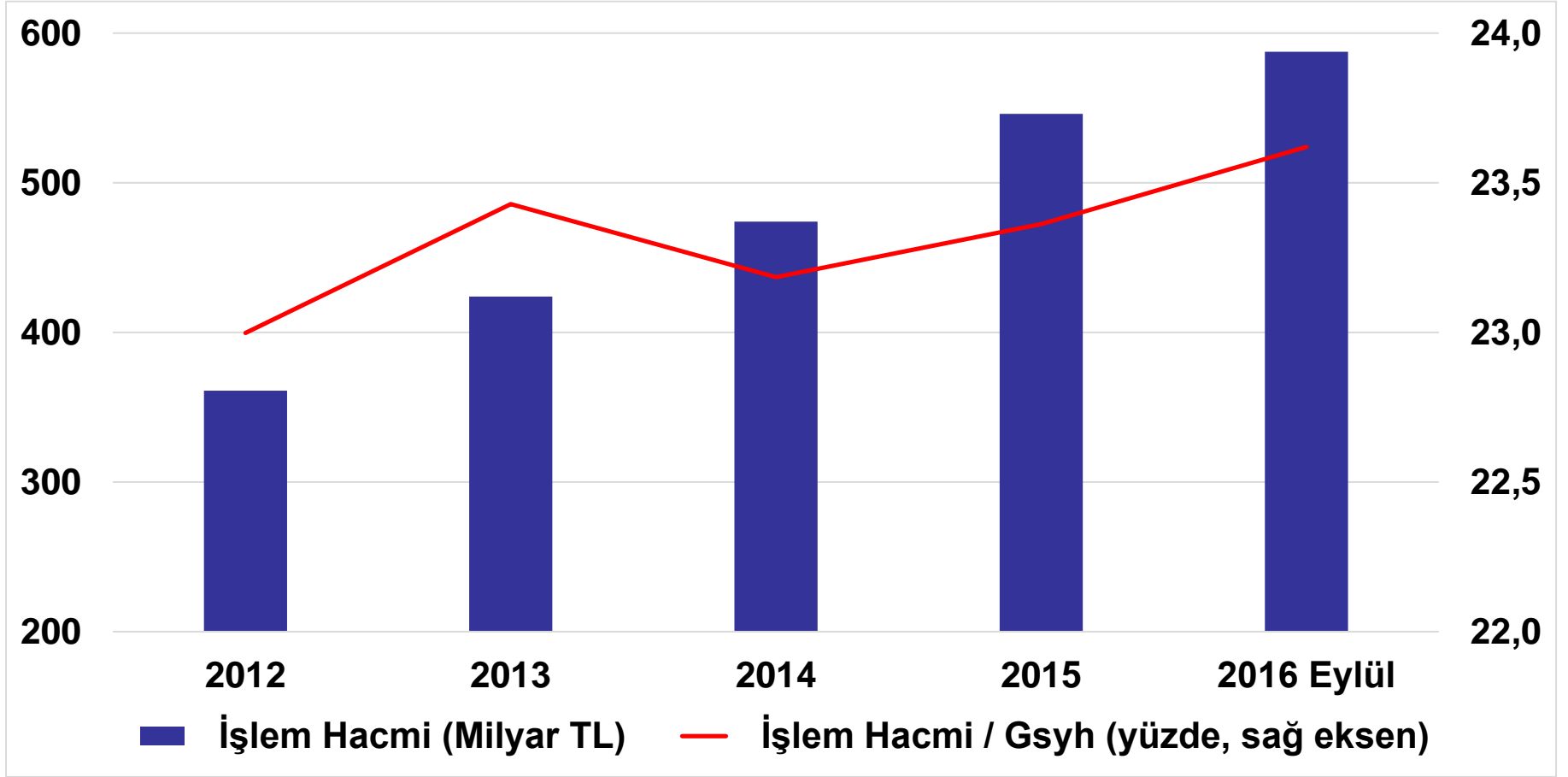

Kaynak: BKM

Yeni gsyh verileri kullanılmıştır

Kredi Kartı İşlem Hacmi

Kaynak: BKM

Yeni gsyh verileri kullanılmıştır

İnternet Bankacılığı Kullanan Kişi Sayısı ve Toplam İşlem Hacmi

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
Aktif Müşteri Sayısı* (Milyon)	10,6	12,4	14,3	17,4	18,7
İşlem Hacmi (Milyar TL)	1.770	2.153	2.561	3.064	3.496
İşlem Hacmi/Gsyh** (yüzde)	113	119	125	131	141

*Aktif müşteri sayısı: Son bir yıl içinde en az bir kez sisteme giriş yapmış müşteri sayısı.

** : Yeni gsyh verileri kullanılmıştır

Kaynak: TBB

Mobil Bankacılığı Kullanan Kişi Sayısı ve Toplam İşlem Hacmi

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylöl
Aktif Müşteri Sayısı (Milyon)	1,4	3,2	6,7	12,2	16,1
İşlem Hacmi (Milyar TL)	30	88	218	555	854
İşlem Hacmi/Gsyh (yüzde)	2	5	11	24	34

*Aktif müşteri sayısı: Son bir yıl içinde en az bir kez sisteme giriş yapmış müşteri sayısı.

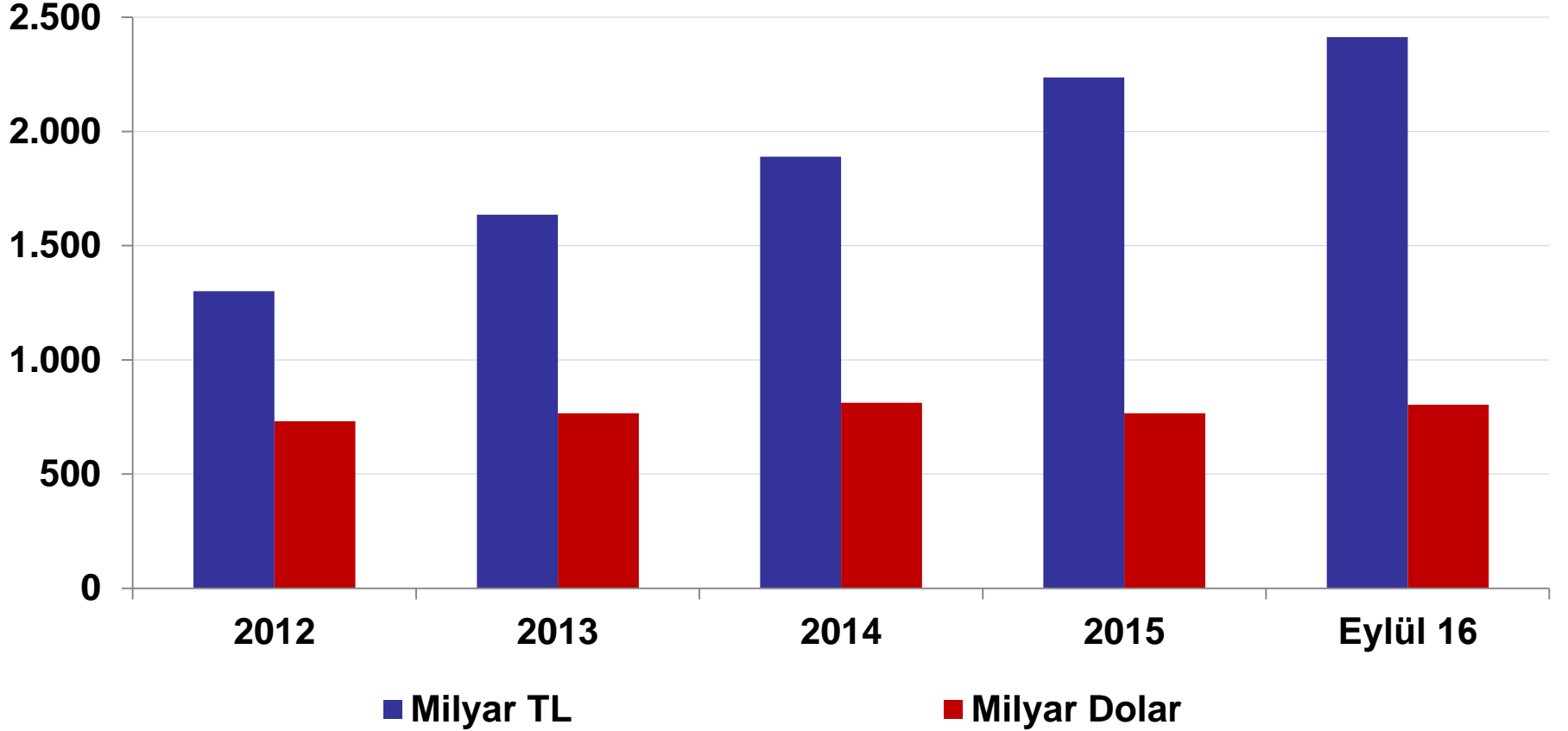
Kaynak: TBB Yeni gsyh verileri kullanılmıştır

Bilanço Göstergeleri

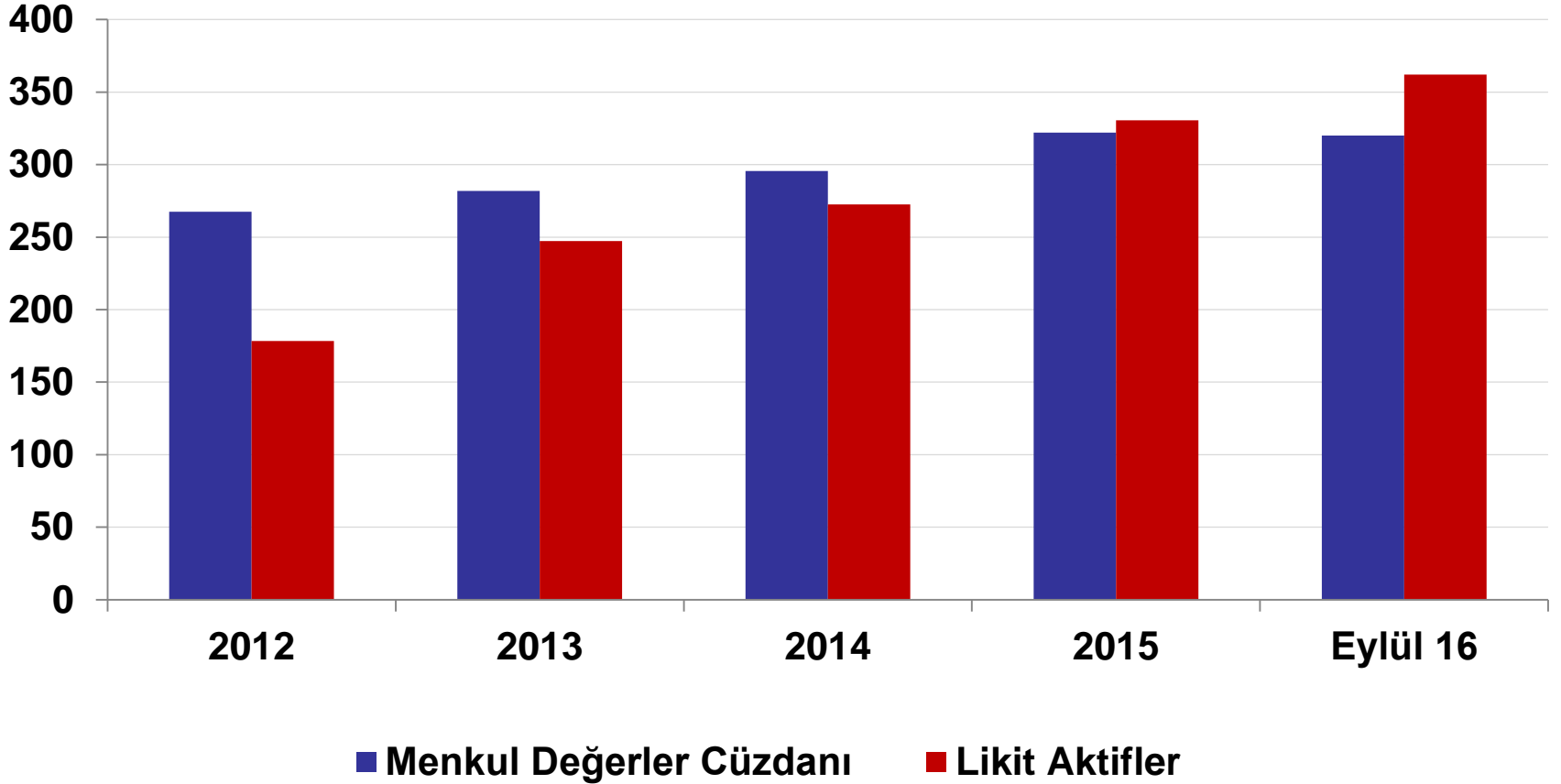
Toplam Aktifler

Kaynak: BDDK

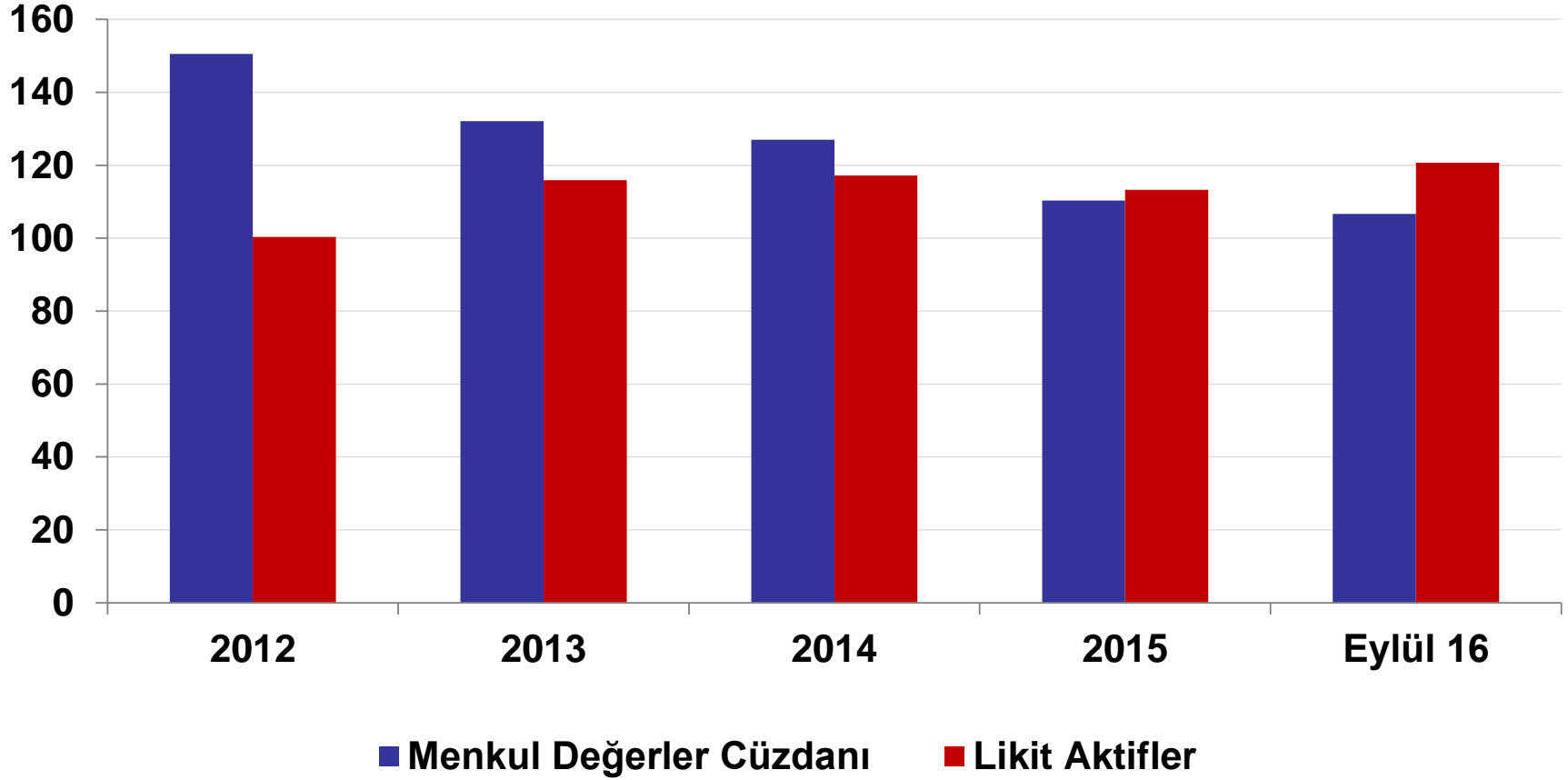
Menkul Değerler Cüzdanı ve Likit Aktifler (Milyar TL)

Kaynak: BDDK

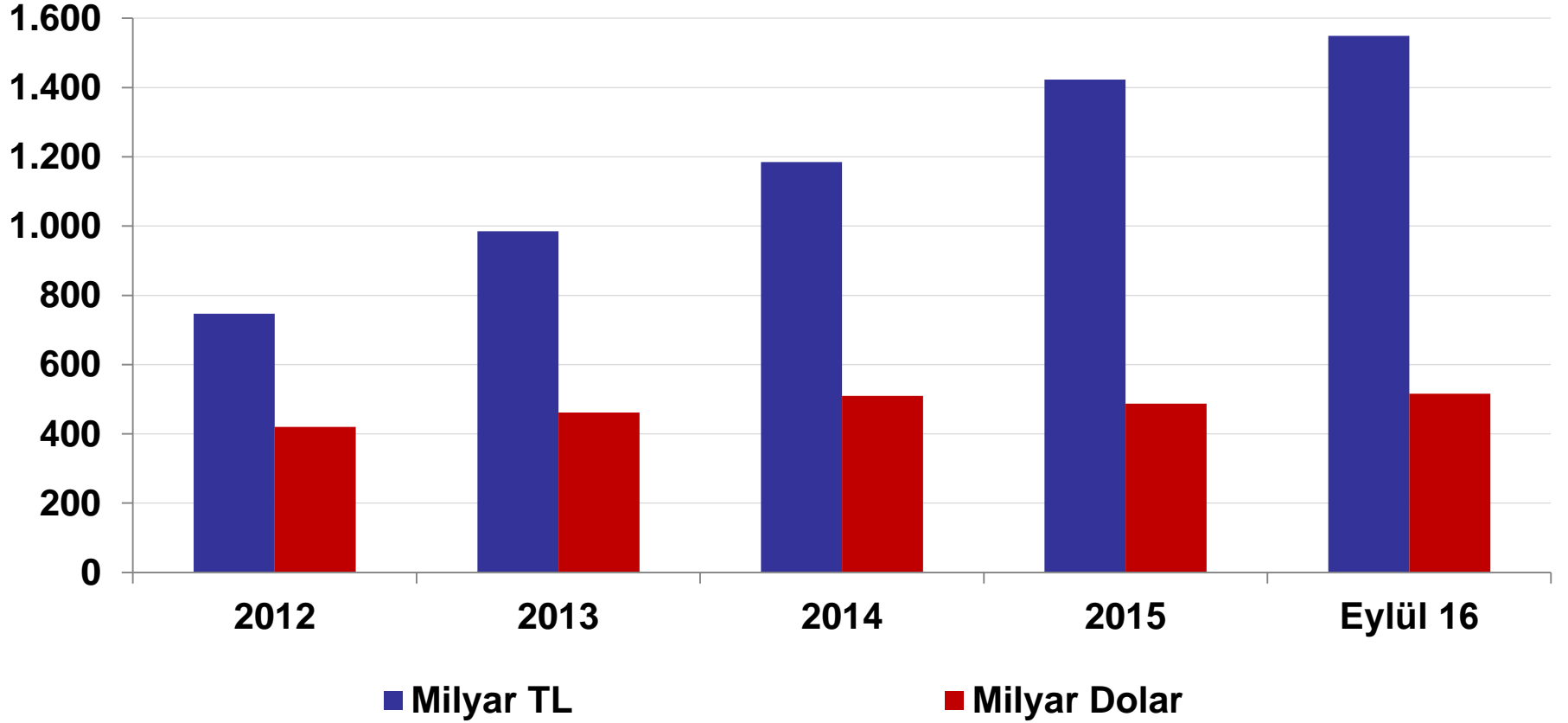
Menkul Değerler Cüzdanı ve Likit Aktifler (Milyar Dolar)

Kaynak: BDDK

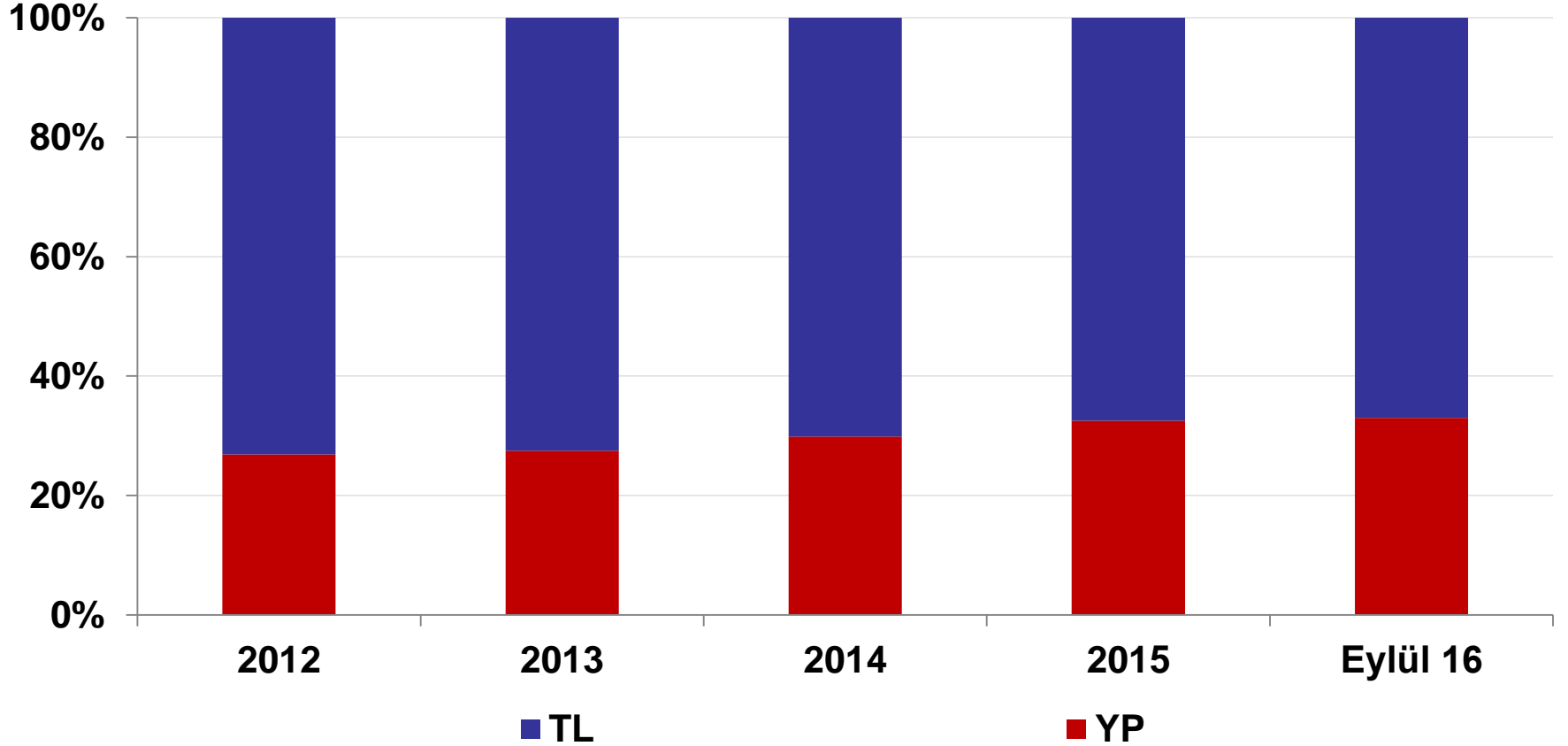
Kredi ve Alacaklar

Kaynak: BDDK

Kredilerin TL / YP Dağılımı (Yüzde)

Kaynak: BDDK

Kredi Türleri*

(12 aylık büyüme, yüzde)

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
Toplam	16	31	16	20	9
Bireysel	20	25	1	10	7
-Kredi kartları	31	23	-7	11	9
-Konut	15	28	14	14	10
-Otomobil	9	6	-20	-6	0
-Diğer	17	29	17	6	4
Kurumsal	16	31	16	20	10
-KOBİ kredileri	20	25	1	10	7

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

Kredi Türleri*

(TÜFE'ye göre düzeltilmiş 12 aylık büyüme, yüzde)

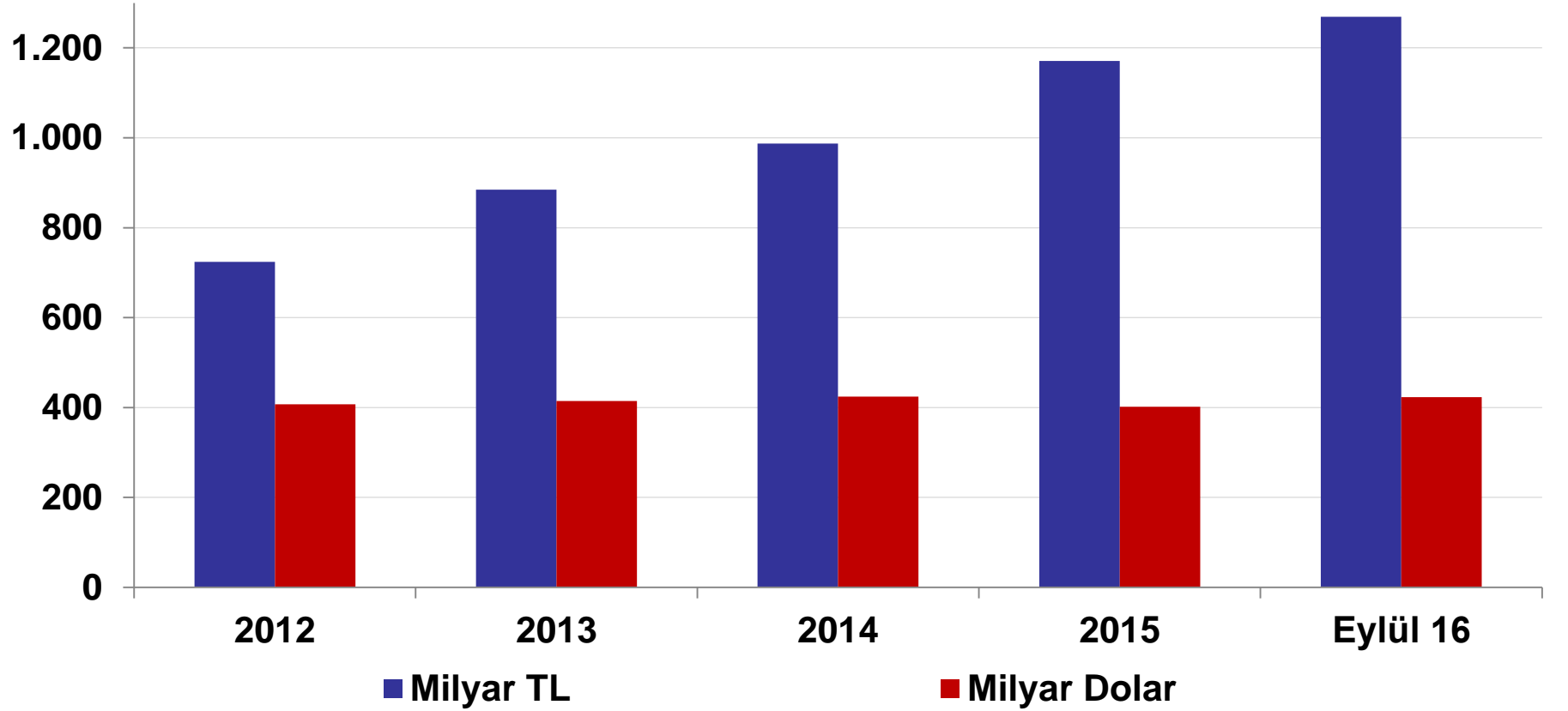
	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
Toplam	13	23	7	10	2
Bireysel	17	18	-7	1	0
-Kredi kartları	28	15	-15	2	1
-Konut	13	20	4	5	2
-Otomobil	6	-1	-26	-13	-7
-Diğer	14	21	7	-2	-3
Kurumsal	12	25	14	14	2
-KOBİ kredileri	19	28	17	8	-1

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK, TÜİK

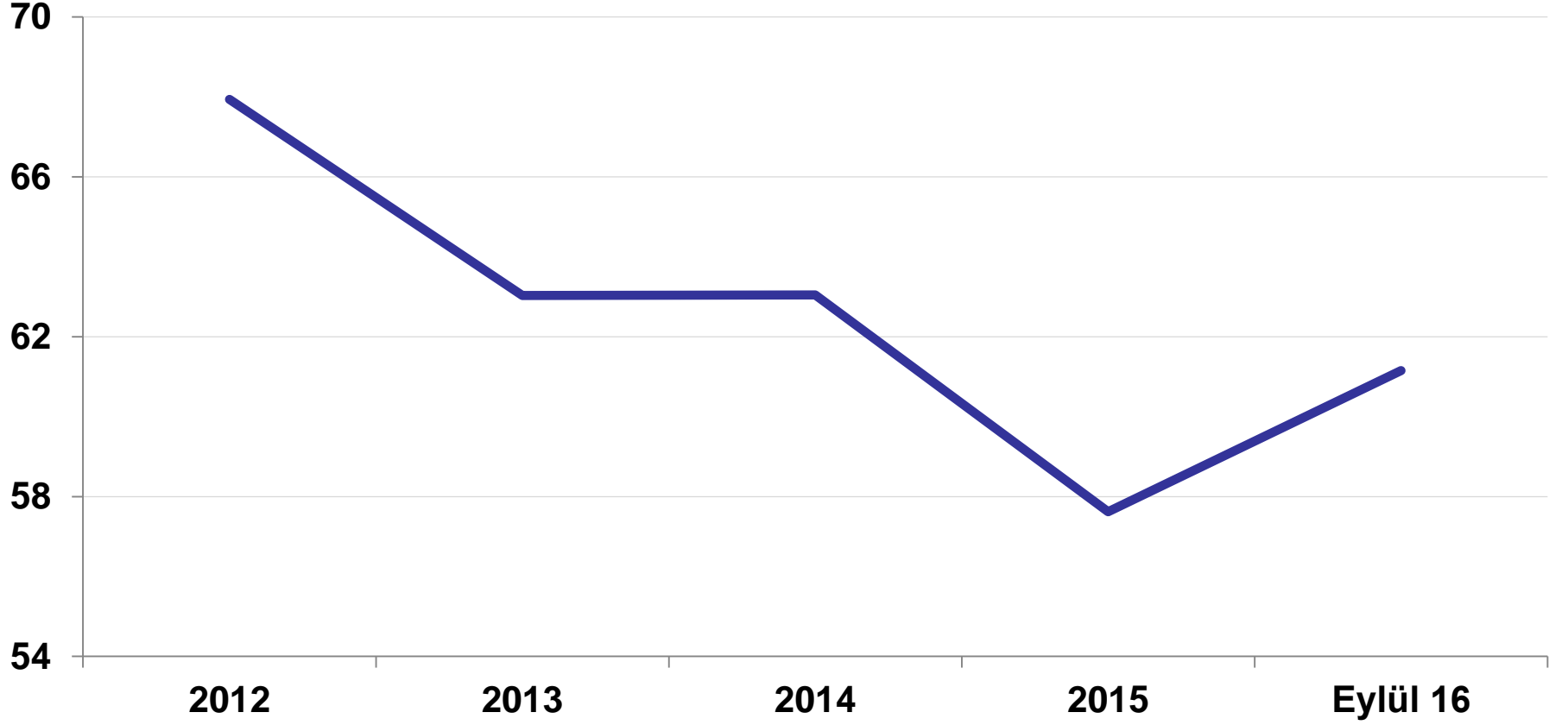
Mevduat

Kaynak: BDDK

TL Mevduat / Toplam Mevduat (Yüzde)

Kaynak: BDDK

Mevduat Türleri* (12 aylık büyüme, yüzde)

	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
TL Mevduat	13	14	11	8	16
Döviz Tevdiat Hesabı	5	42	13	38	-8
Kıymetli Maden Depo Hesapları	30	12	-22	-32	1
Toplam Mevduat	11	22	11	18	6
Gerçek Kişiler	11	19	14	19	7
Resmi Kuruluşlar	15	20	-4	21	12
Ticari ve Diğer Kuruluşlar	11	30	10	17	3

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

Mevduat Türleri*

(TÜFE'ye göre düzeltilmiş 12 aylık büyüme, yüzde)

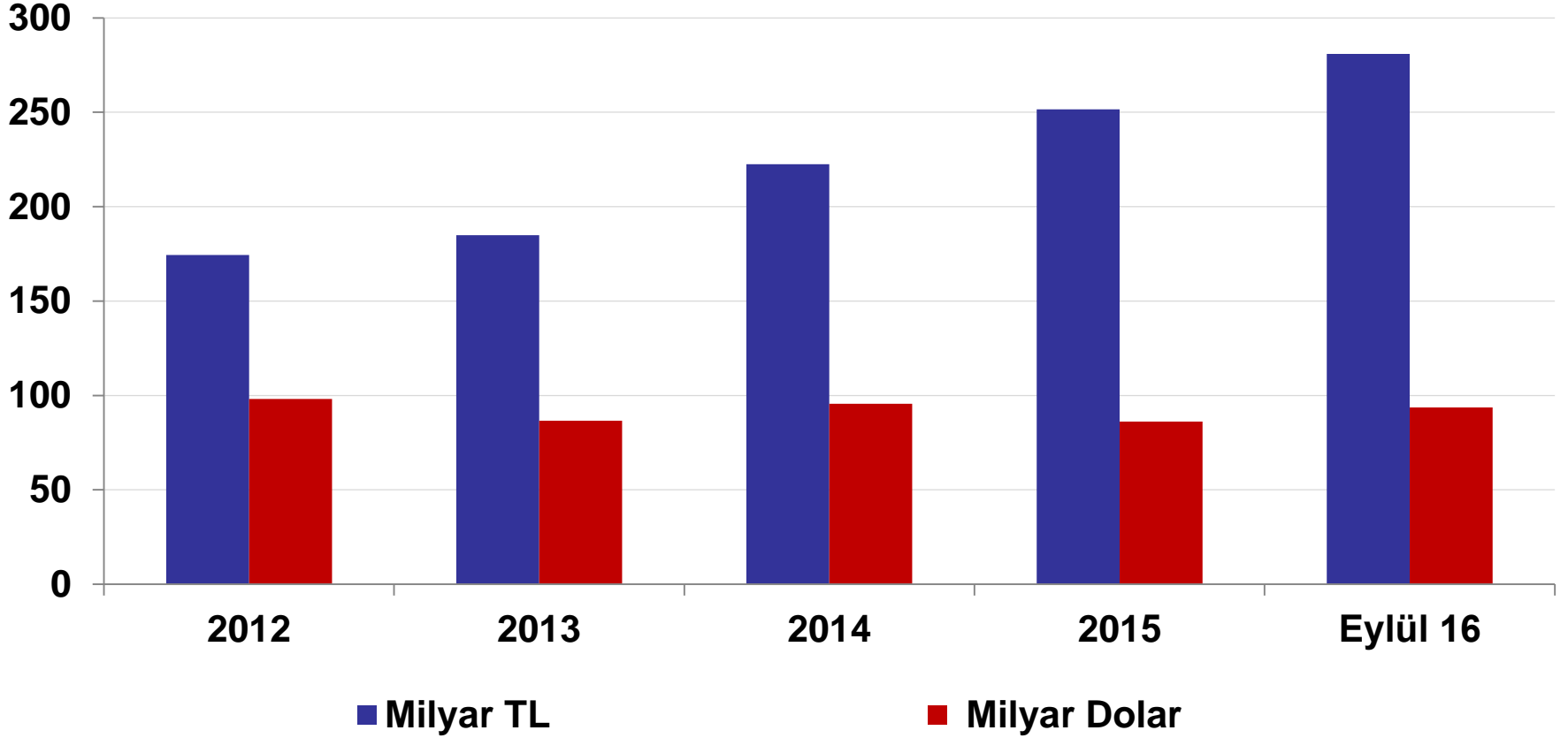
	2012	2013	2014	2015	2016 Eylül
TL Mevduat	-5	-1	-6	-9	1
Döviz Tevdiat Hesabı	-11	23	-4	17	-20
Kıymetli Maden Depo Hesapları	10	-3	-34	-43	-12
Toplam Mevduat	-6	6	-6	0	-8
Gerçek Kişiler	-6	3	-4	0	-7
Resmi Kuruluşlar	-3	1	-19	2	-6
Ticari ve Diğer Kuruluşlar	-7	10	-7	-1	-13

*Katılım bankaları dahil edilmiştir.

Kaynak: BDDK

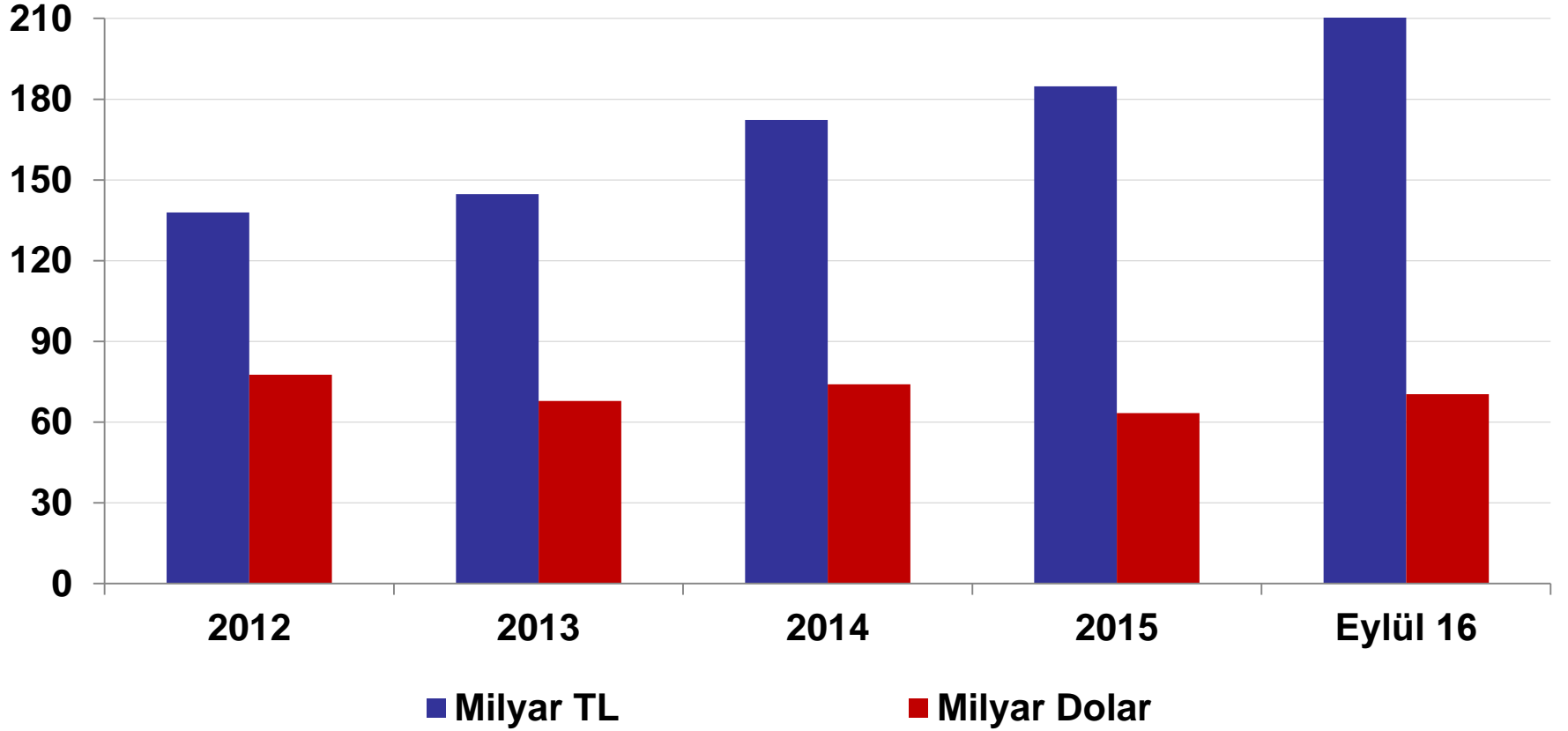
Özkaynaklar

Kaynak: BDDK

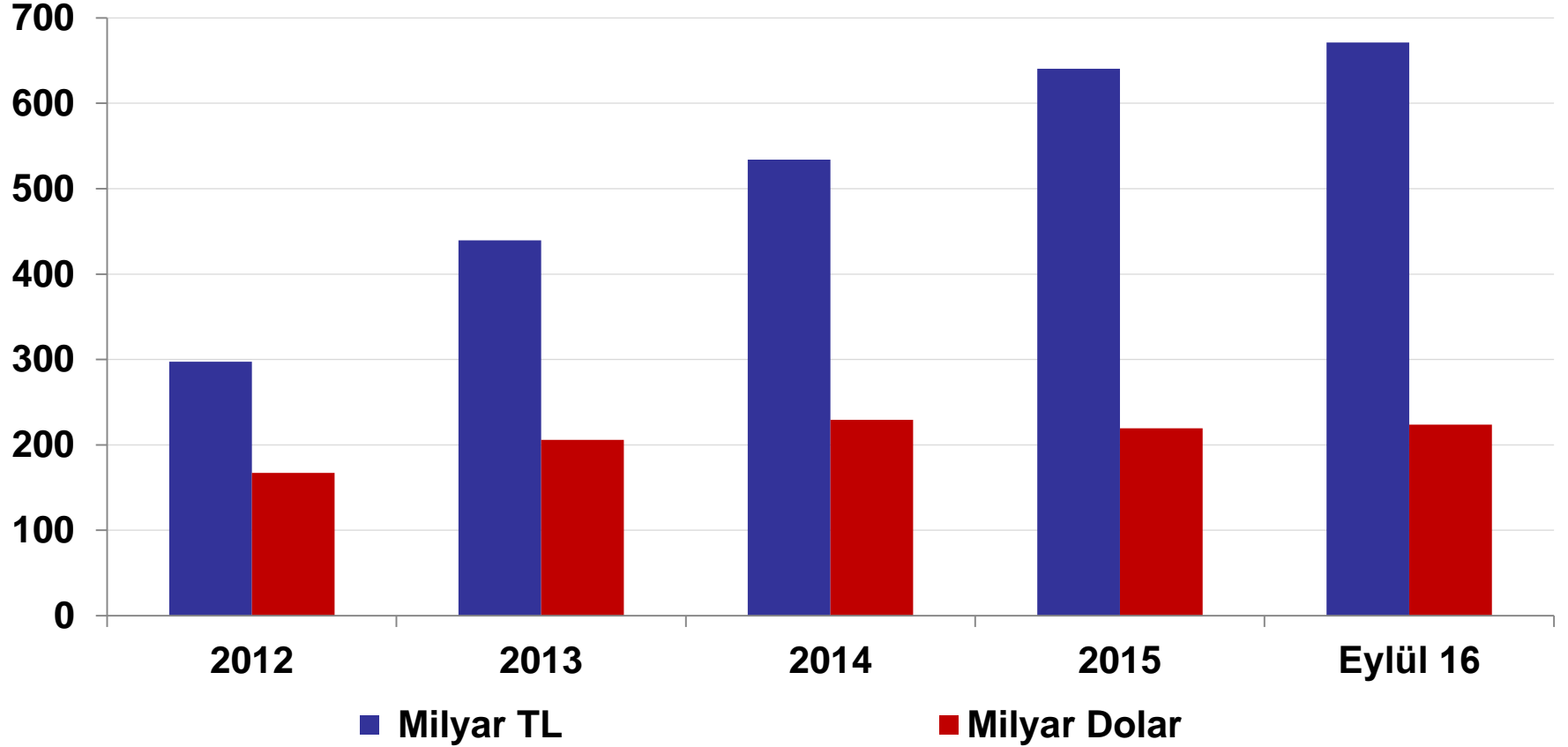
Serbest Özkaynaklar

Kaynak: BDDK

Mevduat Dışı Kaynaklar

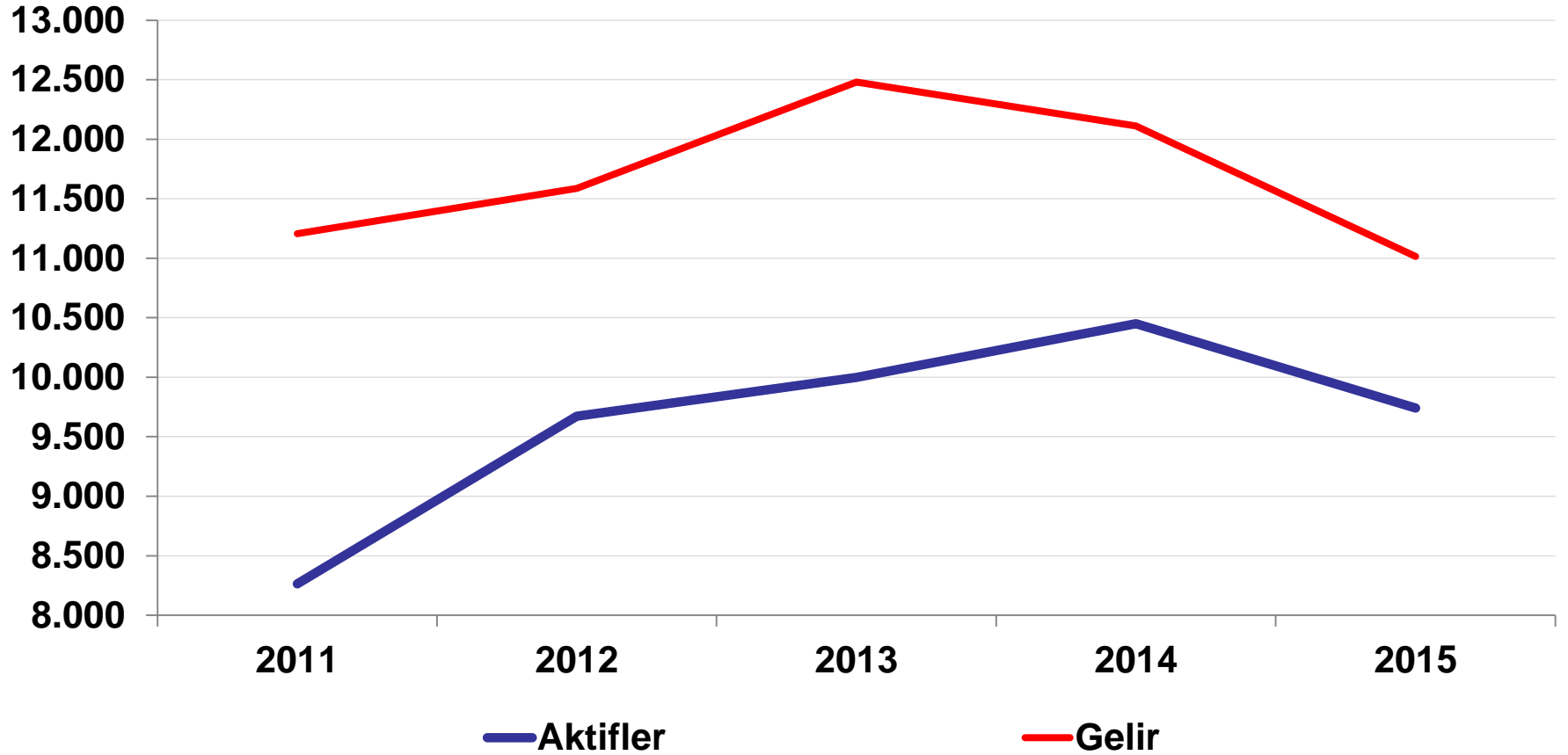
Kaynak: BDDK

Seçilmiş Göstergeler

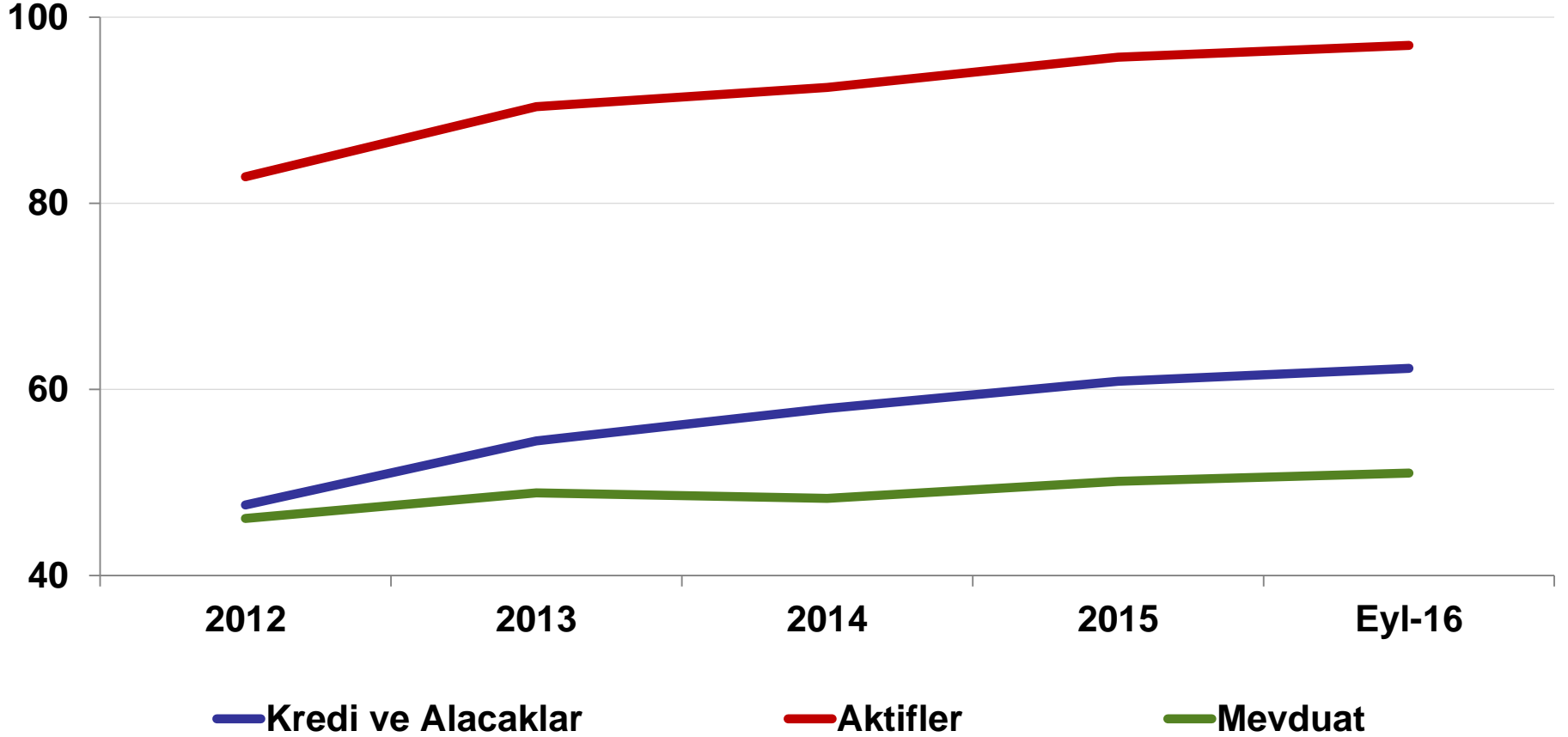
Kişi Başına Ortalama Aktif ve gsyh (Dolar)

Kaynak: BDDK, TÜİK Yeni gsyh verileri kullanılmıştır

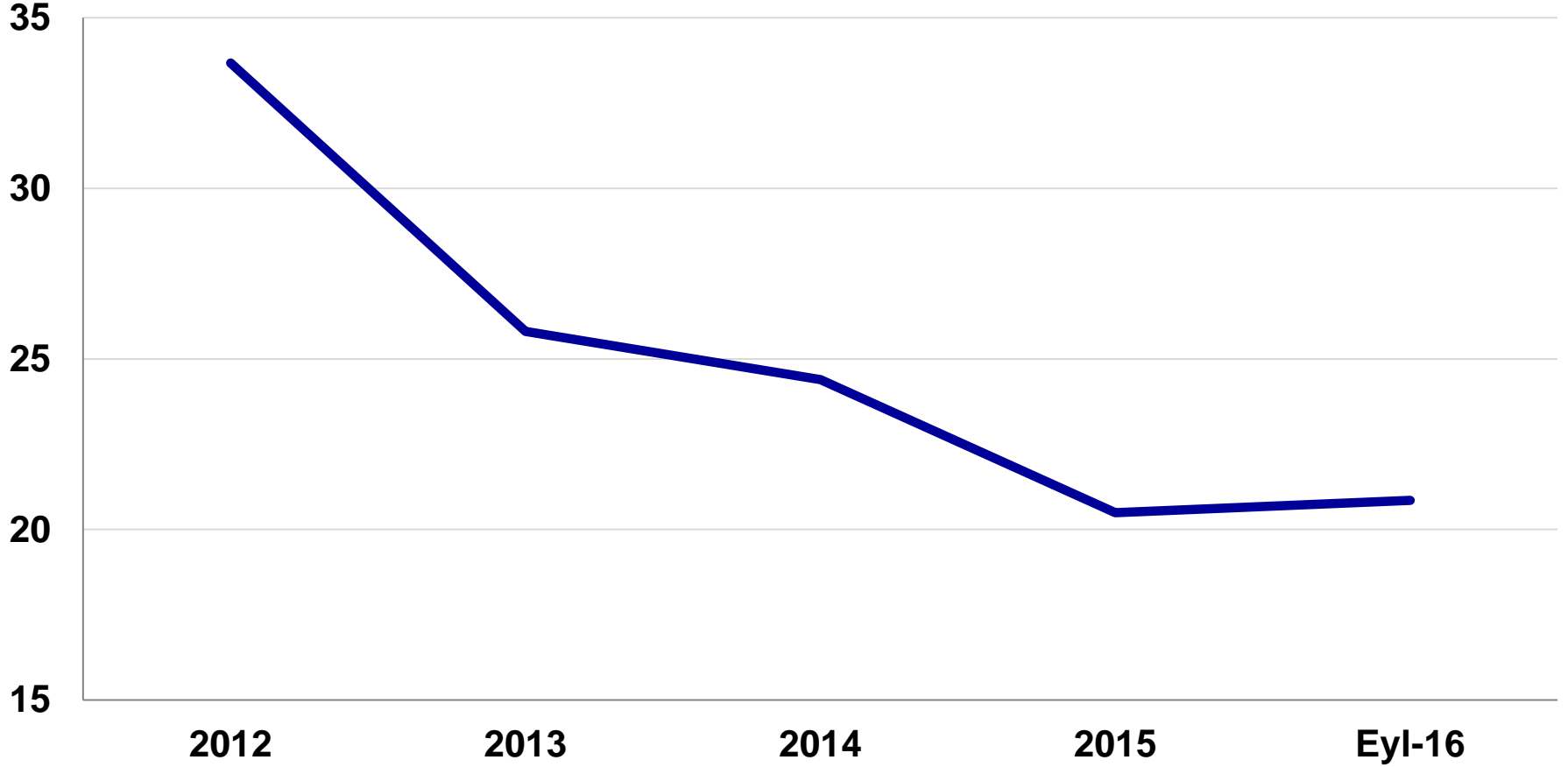
Seçilmiş Bilanço Kalemlerinin GSYH'ya Oranları (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, BDDK, TBB Yeni gsyh verileri kullanılmıştır

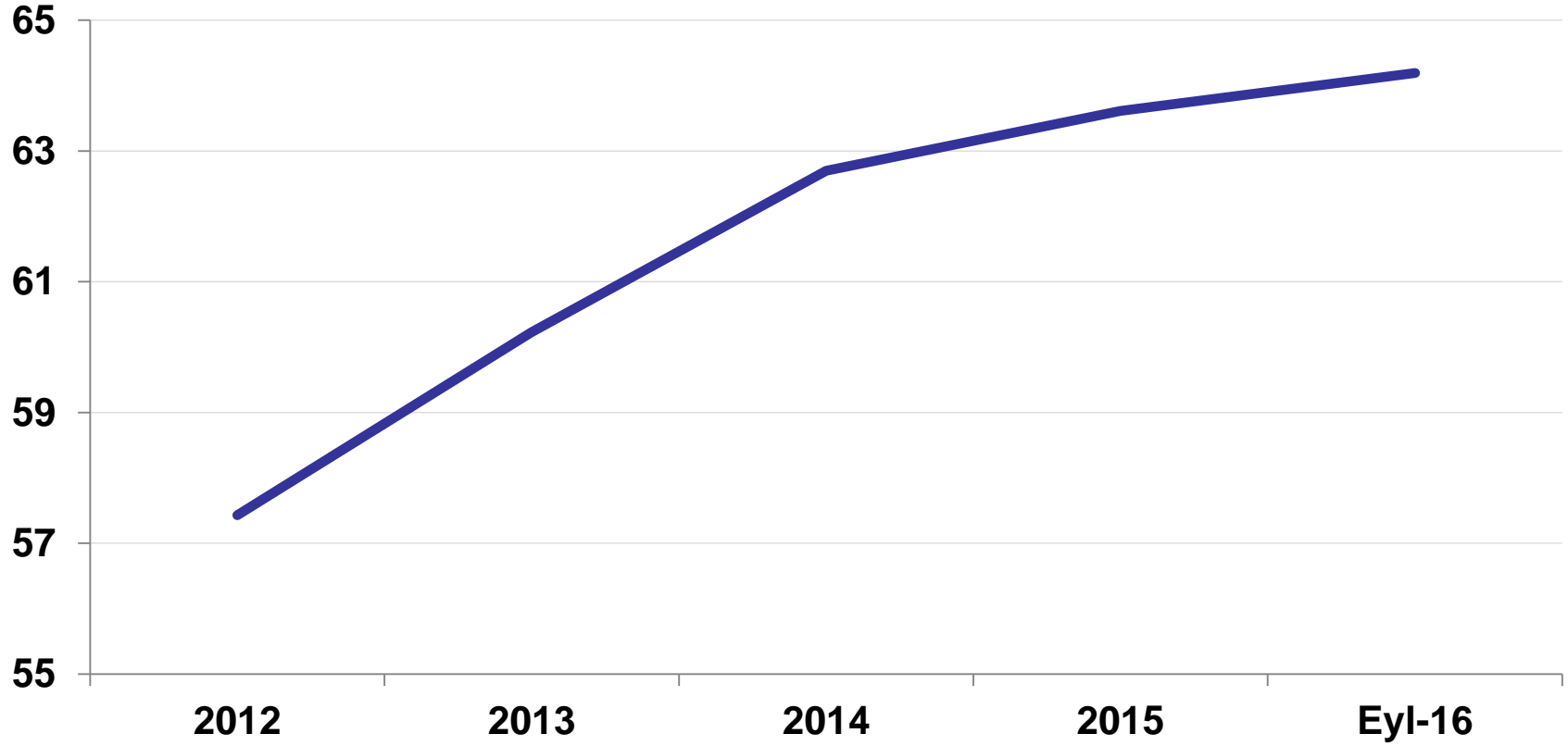
Kamu İç Borç Stoku / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

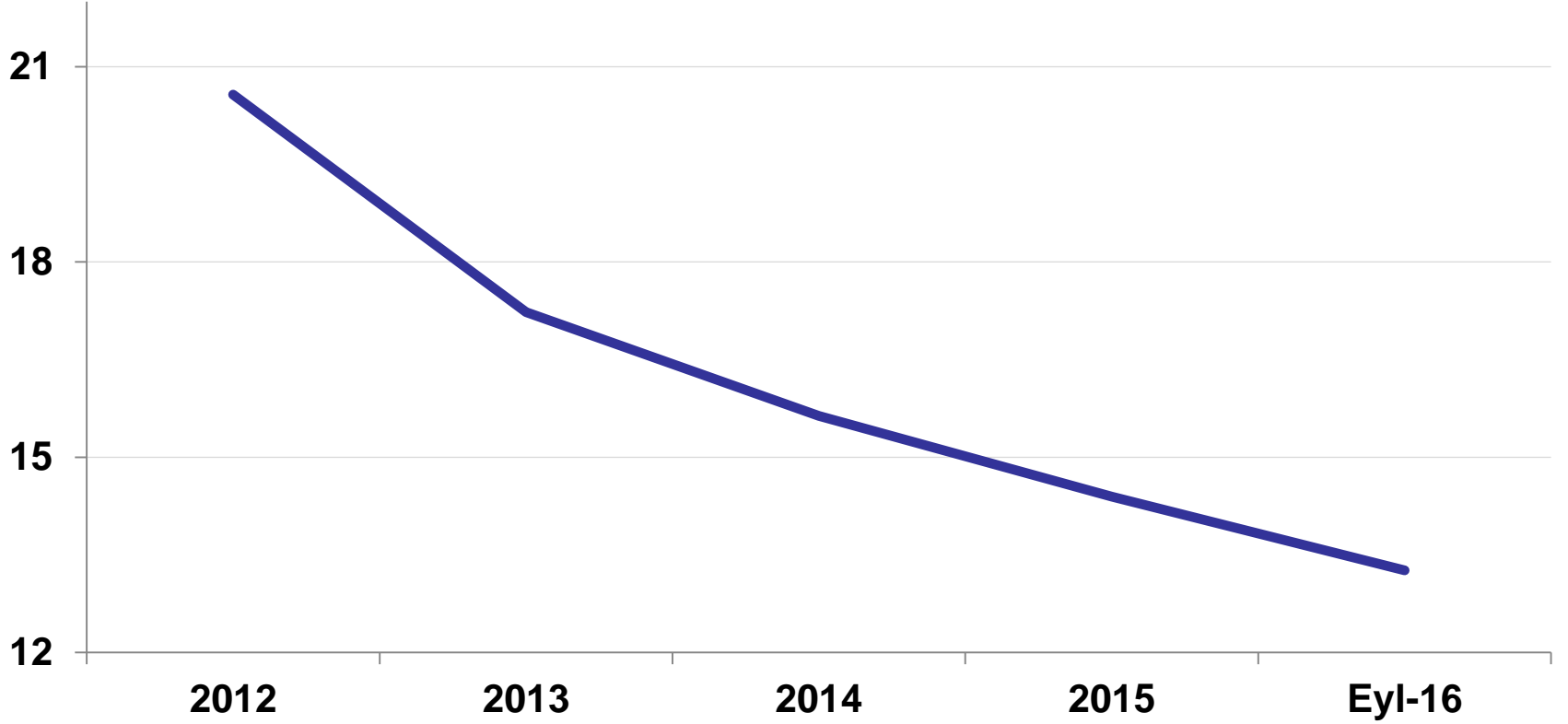
Kredi ve Alacaklar / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

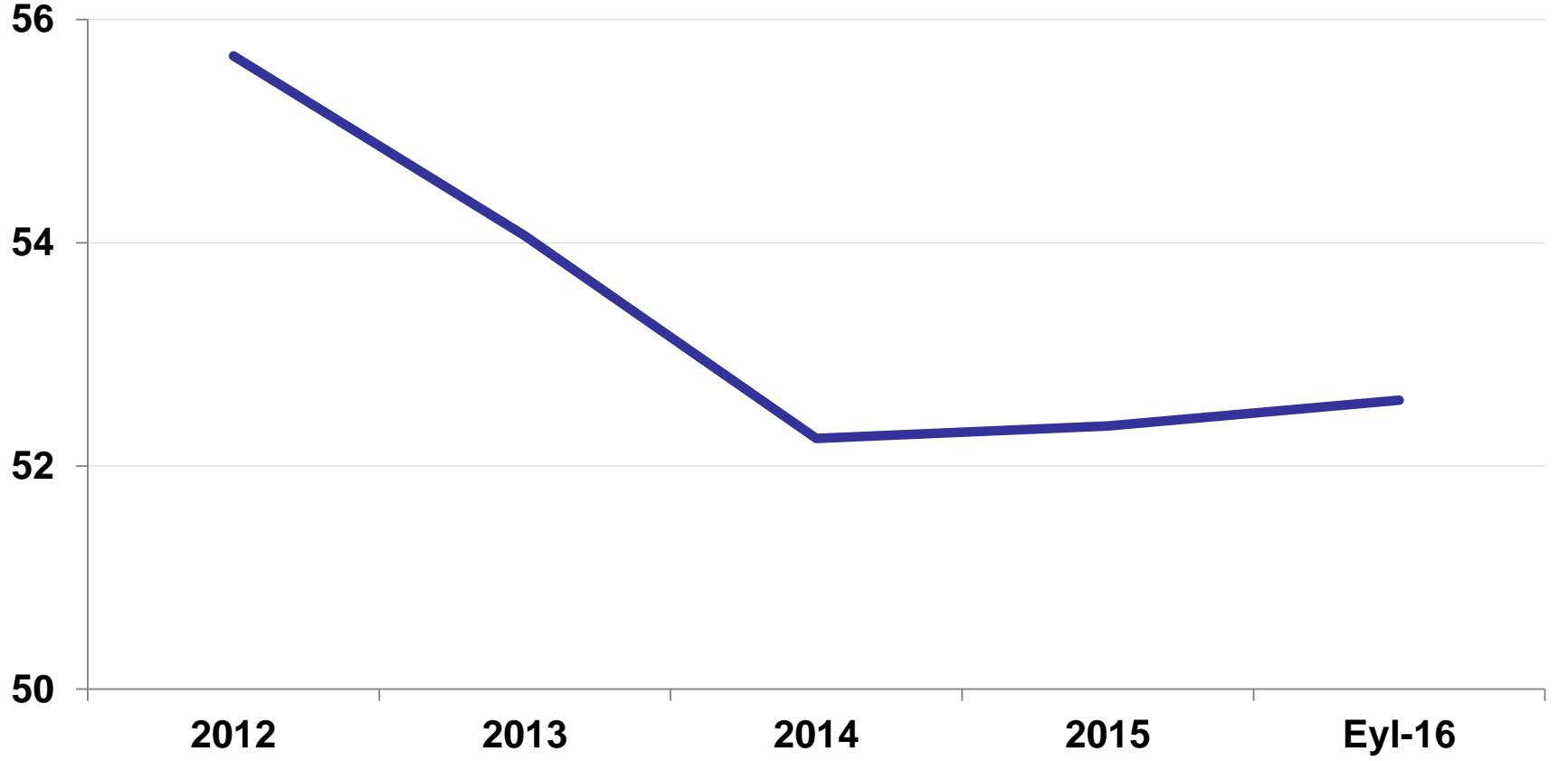
Menkul Değerler Cüzdanı / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

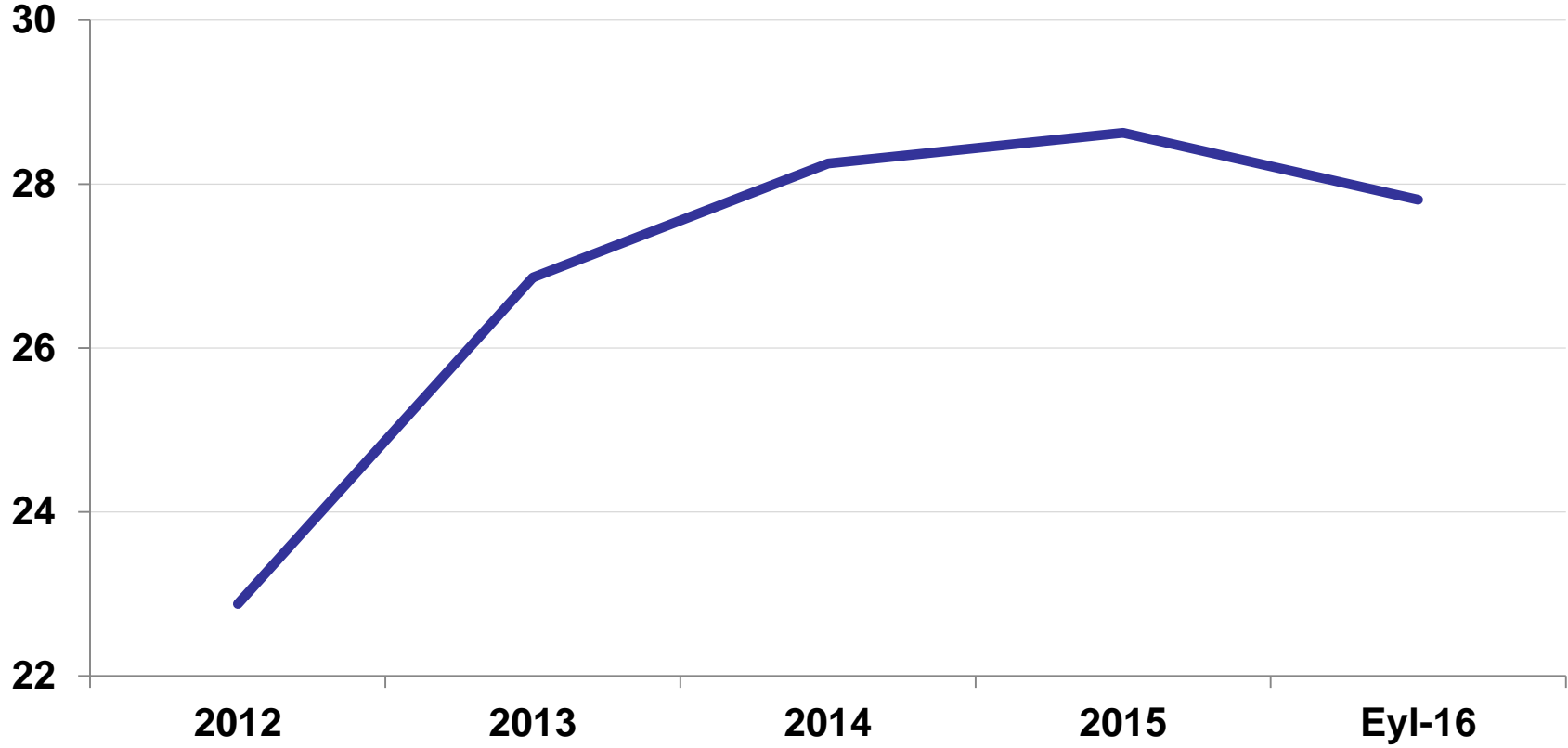
Mevduat / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

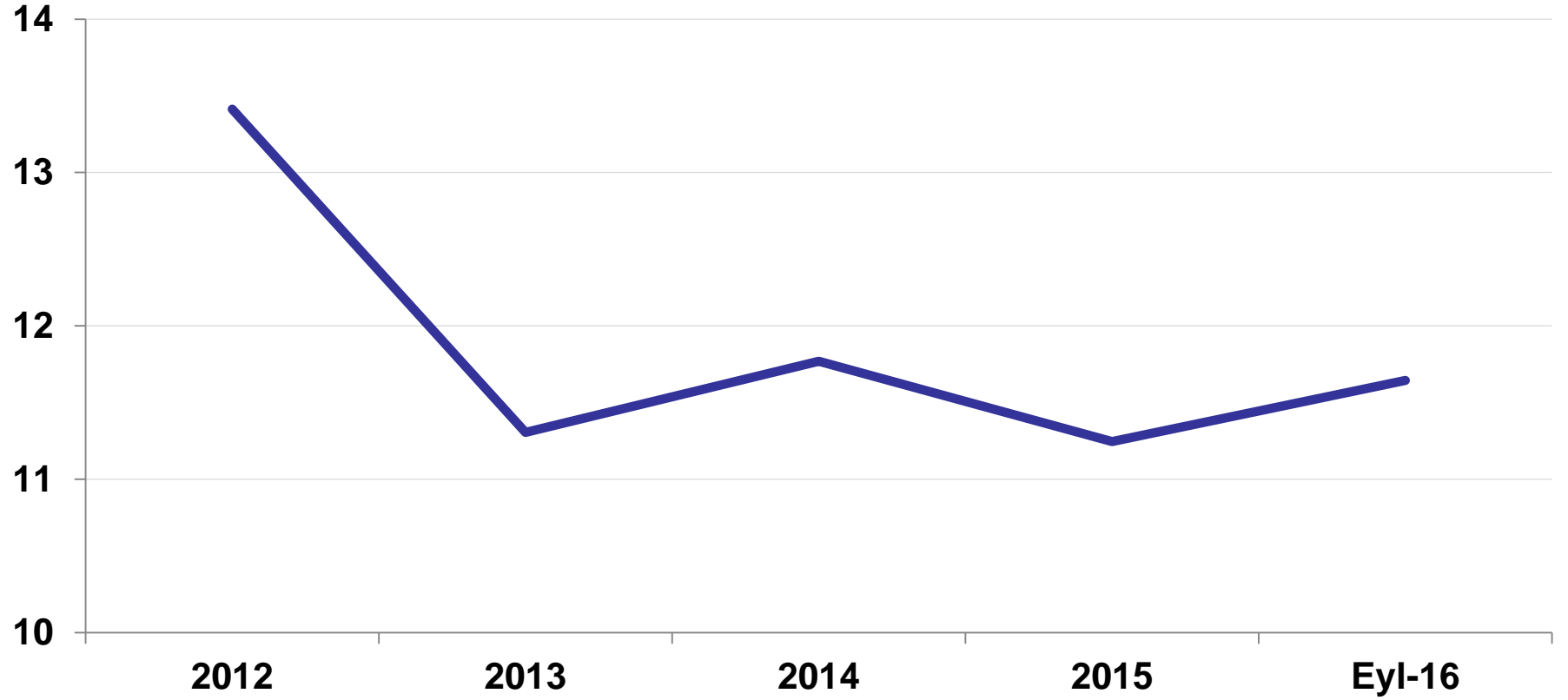
Mevduat Dışı Kaynaklar / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

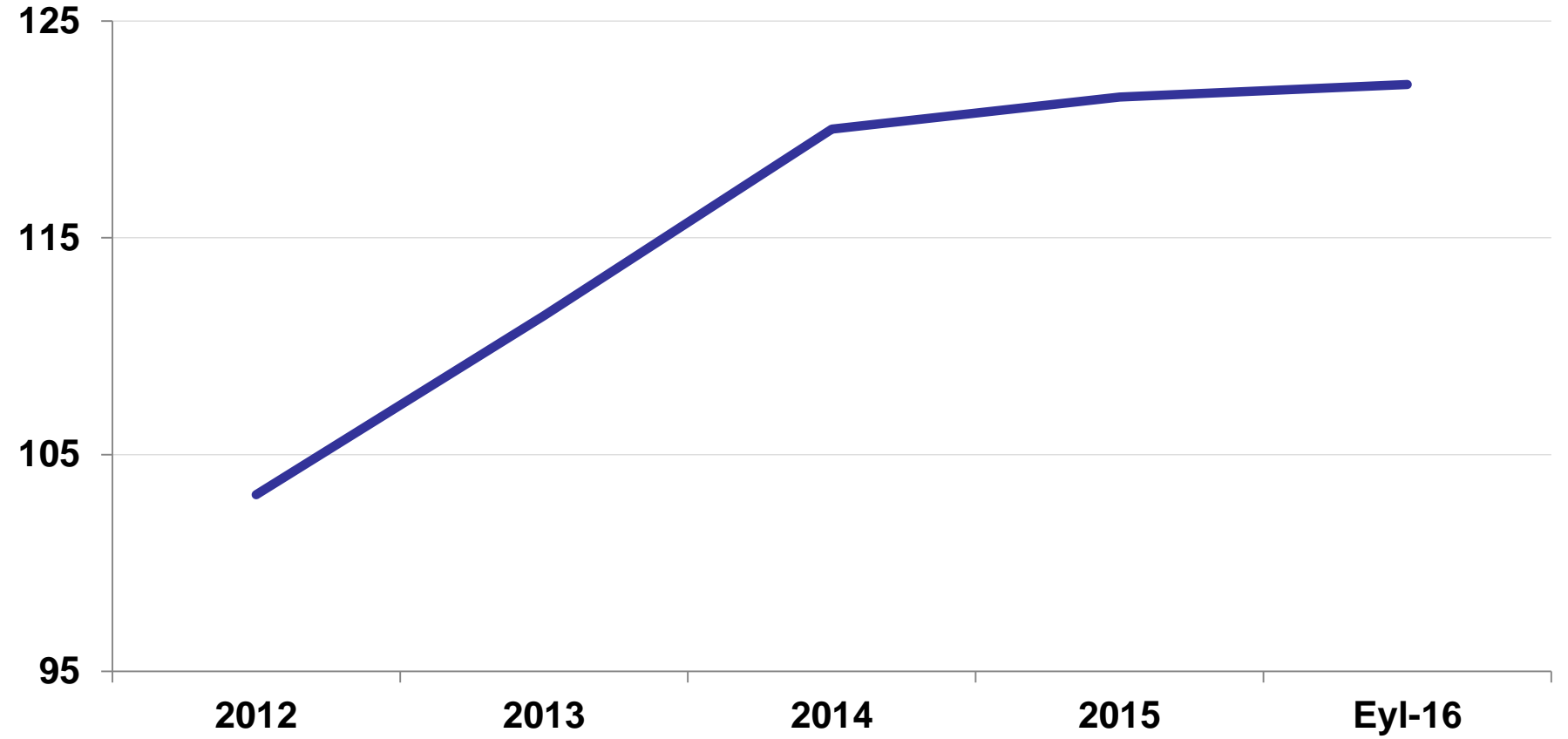
Özkaynaklar / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

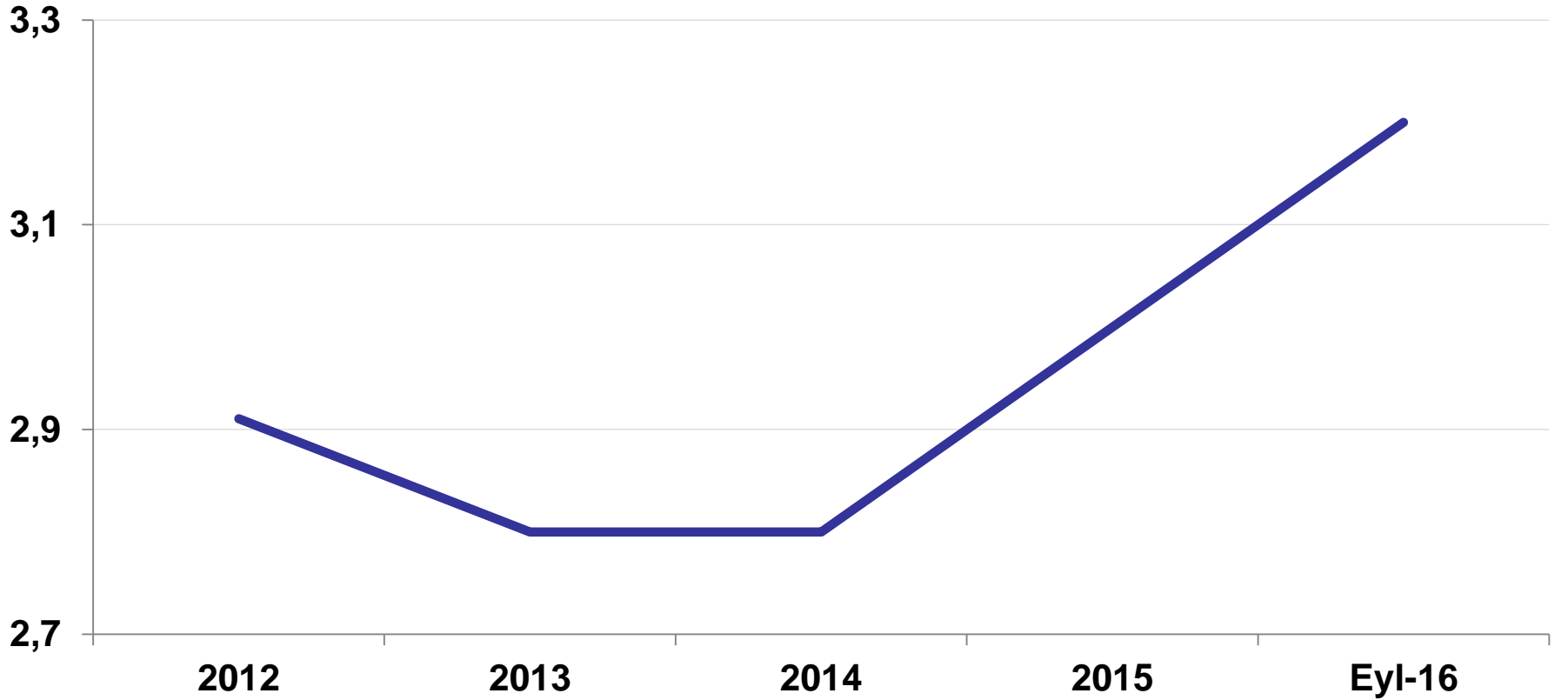
Kredi ve Alacaklar / Mevduat (Yüzde)

Kaynak: BDDK

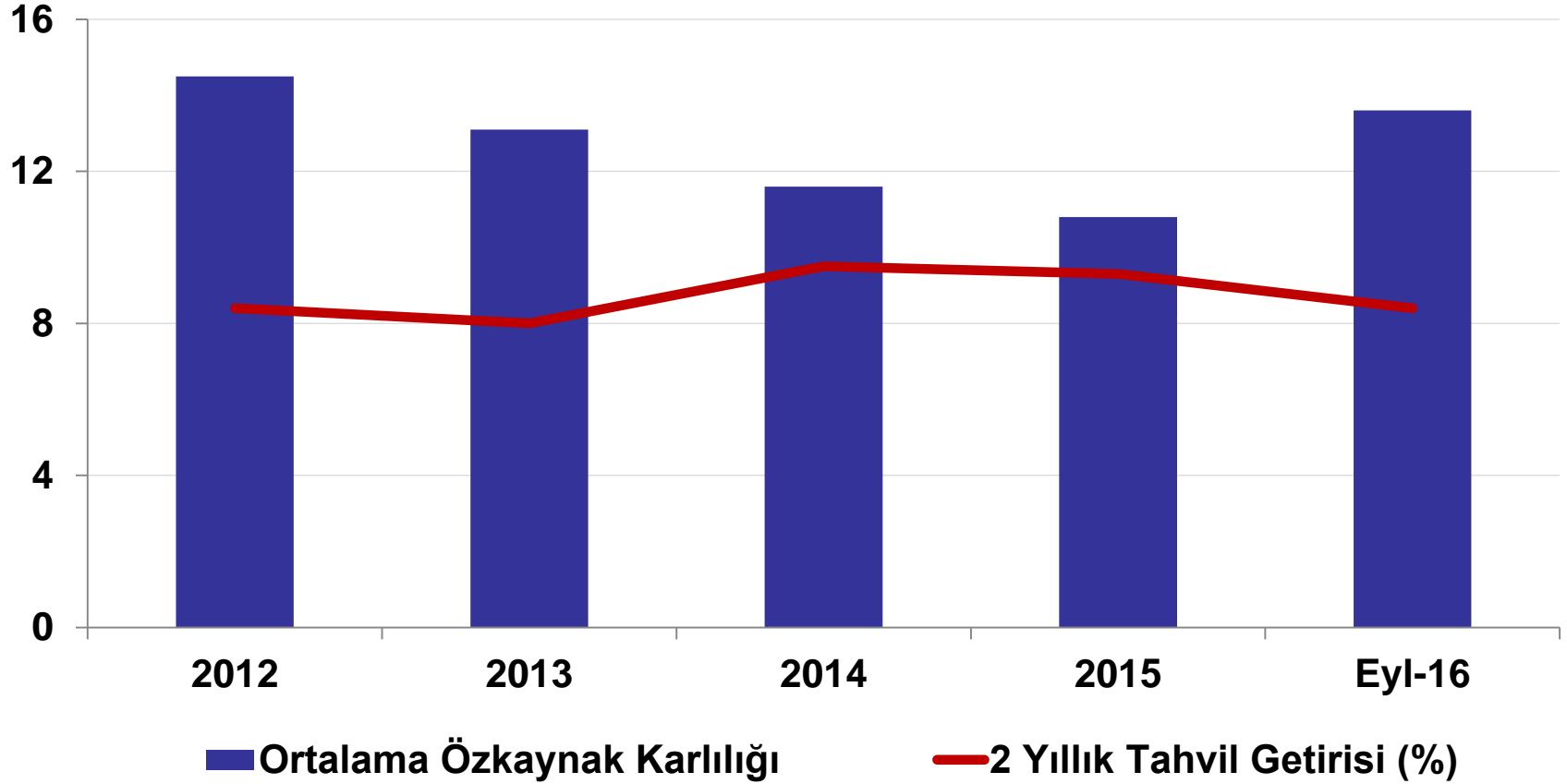
Takipteki Alacaklar (Özel karşılık öncesi) / Toplam Krediler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

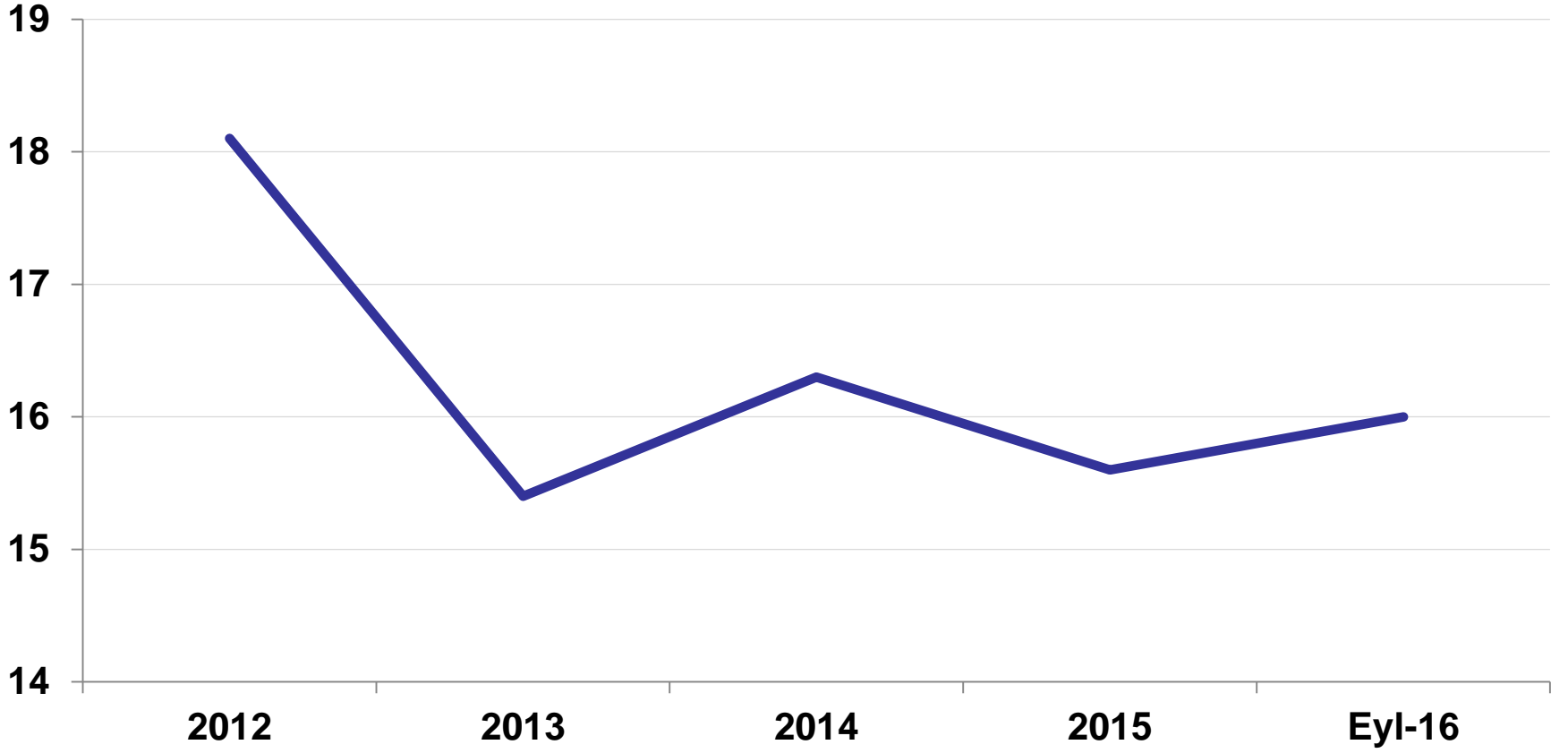
Ortalama Özkaynak Karlılığı ve 2 Yıllık Tahvil Getirisi (Yüzde)

Kaynak: Reuters BDDK, TBB

Sermaye Yeterlilik Rasyosu (Yüzde)

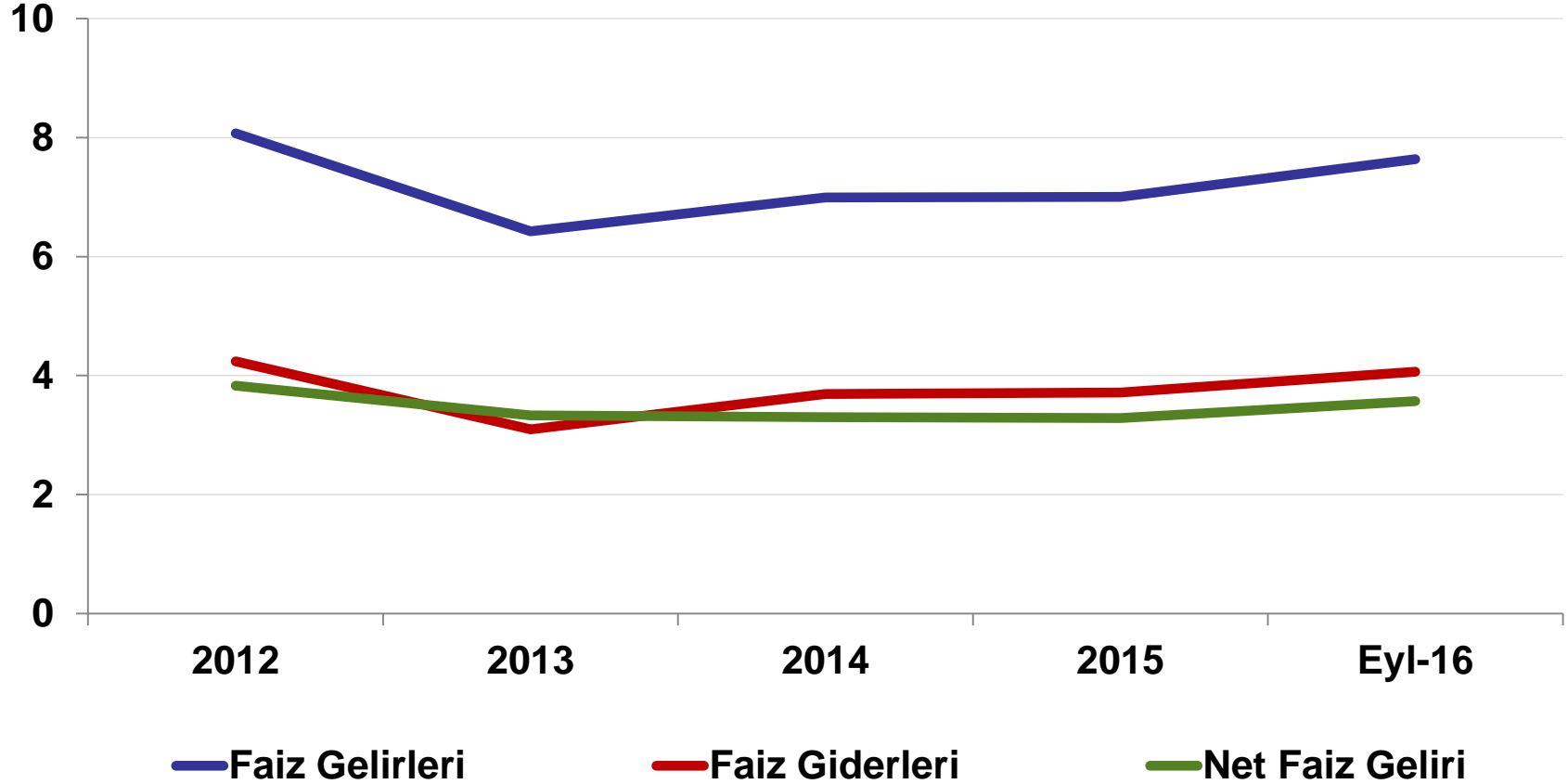
Kaynak: BDDK

Gelir / Gider Göstergeleri

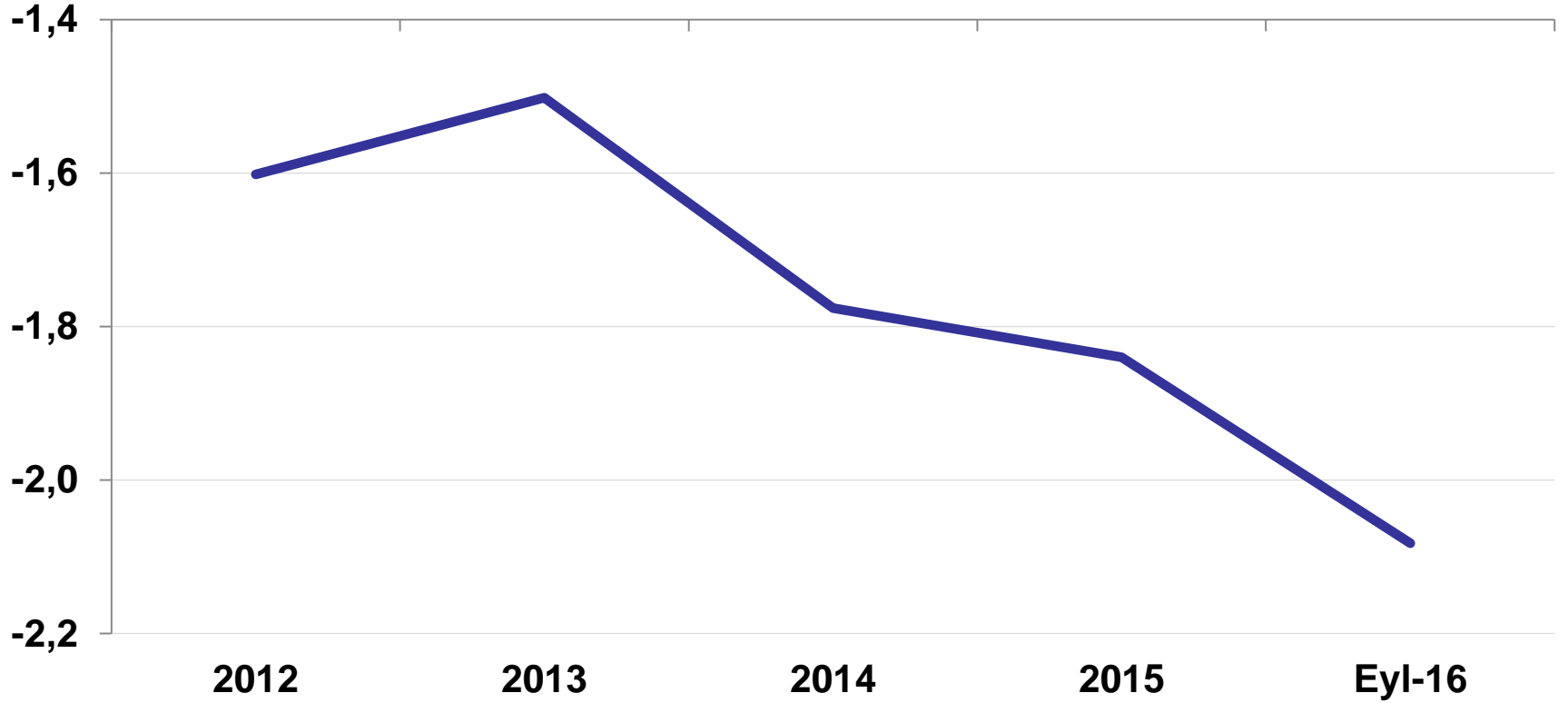
Faiz Geliri, Faiz Gideri ve Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

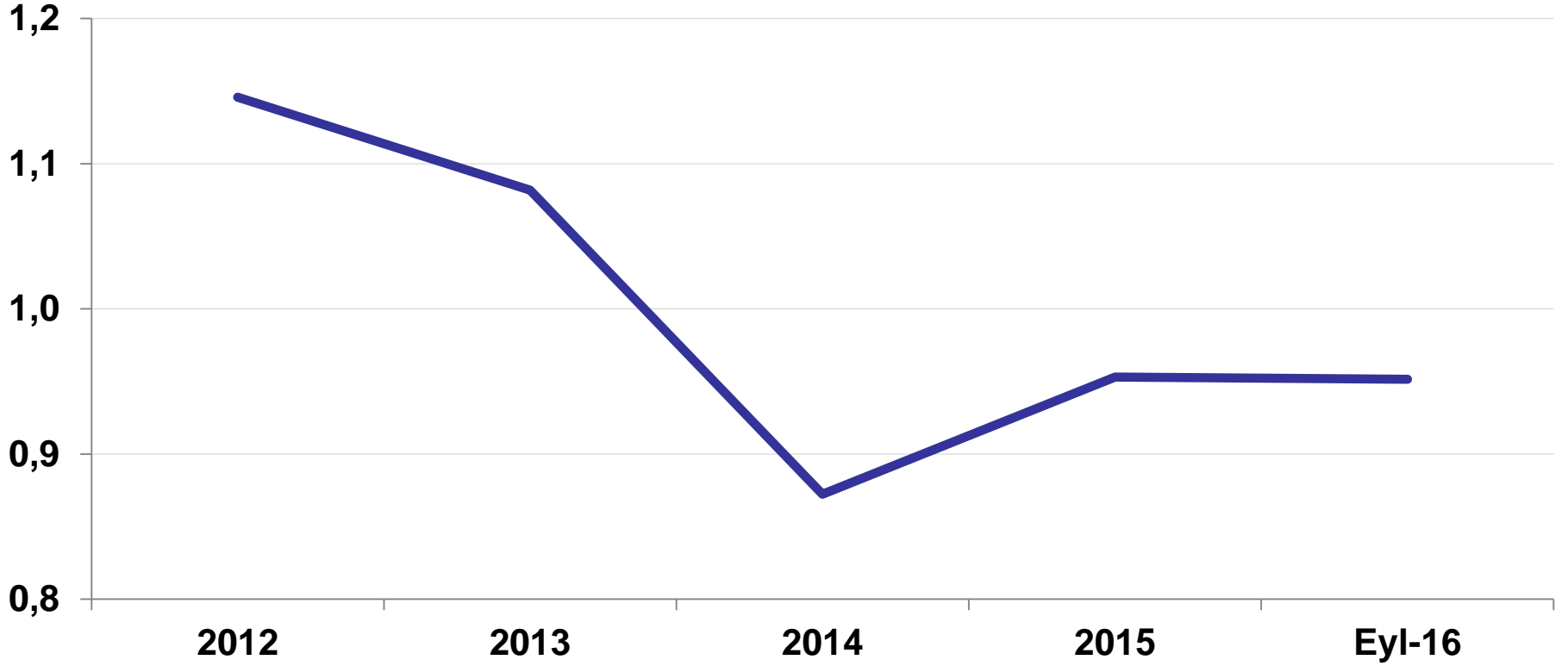
Net Faiz Dışı Gelir (Gider) / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

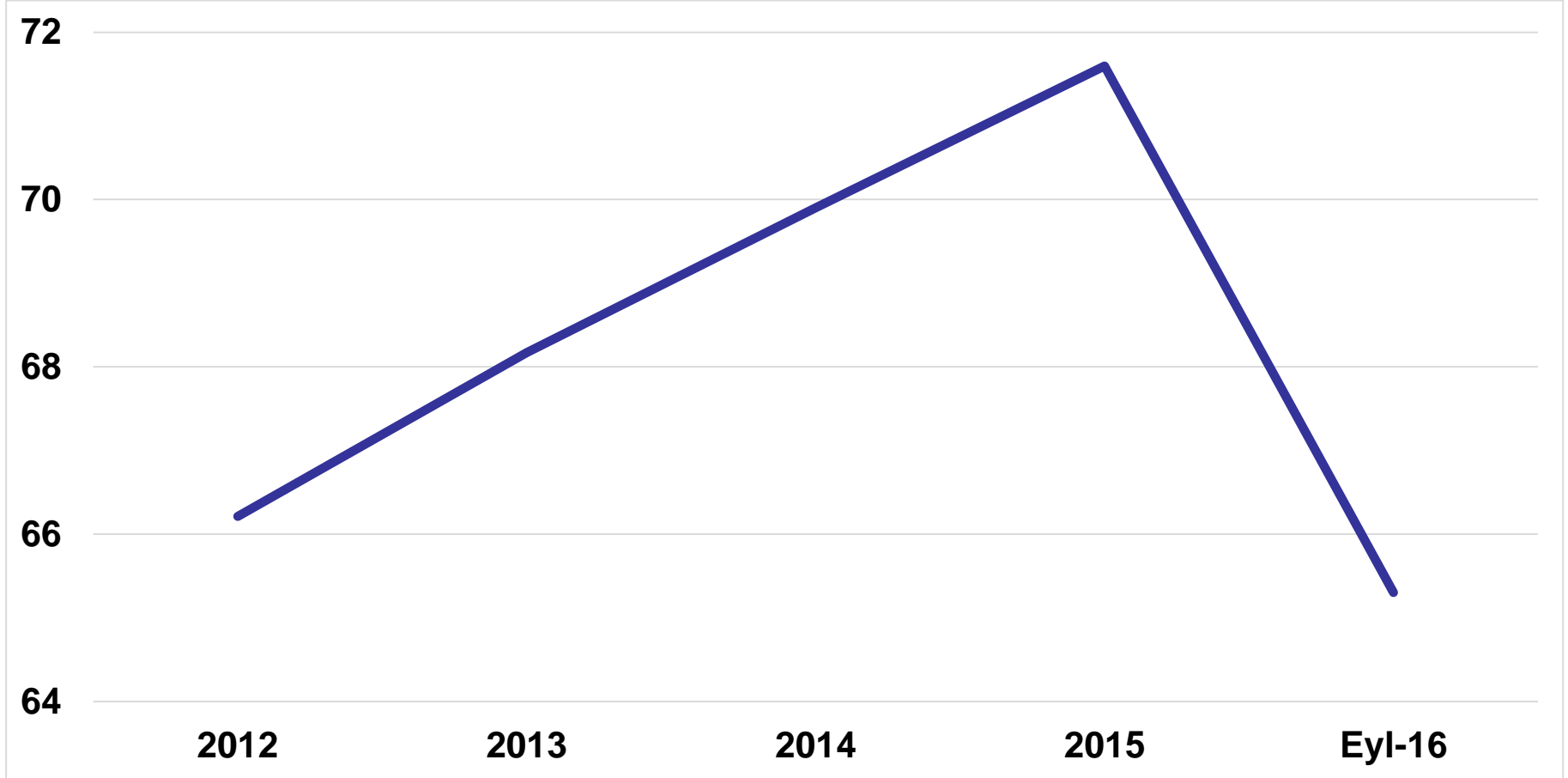
Net Ücret, Komisyon ve Bankacılık Hizmetleri Gelirleri / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

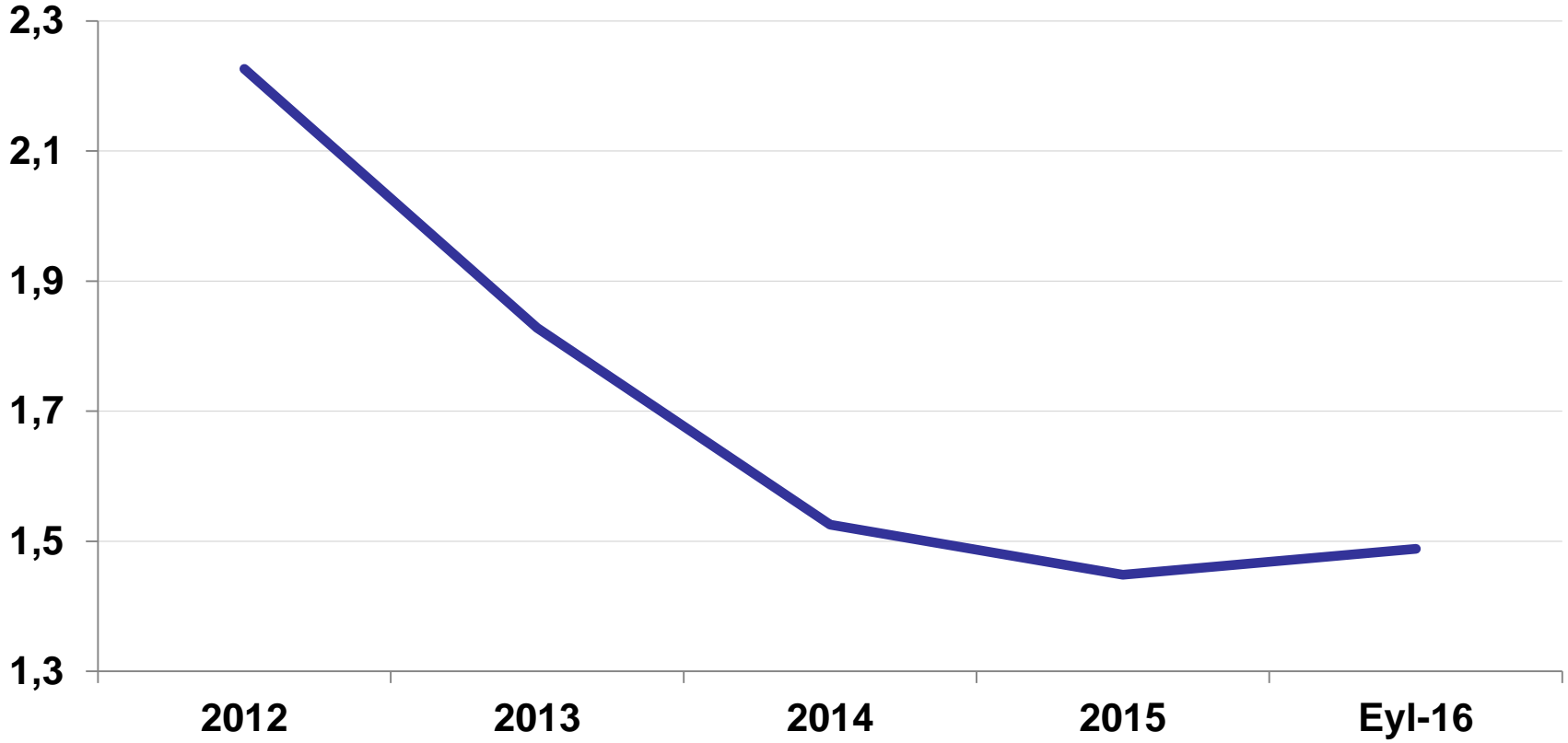
Toplam Gider / Toplam Gelir (Yüzde)

Kaynak: BDDK

Net Faaliyet Karı (Zararı) / Toplam Aktifler (Yüzde)

Kaynak: BDDK

Uluslararası Karşılaştırma

G-20 Ülkelerinde Sermaye Yeterliliği Rasyosu (yüzde)

	2012	2013	2014	2015	2016	En son veri
ABD¹	14,5	14,4	14,4	14,1	14,2	Haziran
Almanya	17,9	19,2	18,0	18,1	18,0	Mart
Arjantin	17,1	13,6	14,7	14,5	16,2	Haziran
Avustralya	12,1	11,8	12,4	13,1	14,0	Haziran
Birleşik Krallık	17,1	19,6	17,3	19,6	19,0	Mart
Brezilya	16,4	16,1	16,7	16,3	16,5	Haziran
Çin	13,3	12,2	13,2	13,4	13,1	Haziran
Endonezya¹	17,3	19,8	18,7	19,9	21,2	Haziran
Fransa	14,5	15,4	16,3	17,1	17,2	Haziran
G.Afrika	15,9	15,6	14,8	14,1	15,2	Haziran
Hindistan²	13,1	12,3	12,5	12,8	13,0	Haziran
İtalya	13,4	13,7	15,0	14,8	15,0	Haziran
Japonya	14,2	15,2	15,6	13,6	15,9	Mart
Kanada	16,2	14,3	14,2	14,1	14,2	Haziran
Kore	14,3	14,5	14,0	Aralık
Meksika	15,9	15,6	15,5	15,3	14,8	Haziran
Rusya¹	13,7	13,5	12,5	12,9	12,4	Haziran
Suudi Arabistan	18,2	17,9	17,9	17,8	18,3	Haziran
Türkiye¹	17,9	15,3	16,3	15,5	15,5	Mart

¹ Basel I

Kaynak: IMF, Financial Soundness Indicators

² Basel I ve Basel II aynı anda uygulanıyor.

G-20 Ülkelerinde Özkaynak Karlılığı* (yüzde)

	2012	2013	2014	2015	2016	En son veri
ABD¹	2,7	3,3	2,8	3,1	3,3	Haziran
Almanya	10,8	7,5	7,2	...		Aralık
Arjantin	38,8	43,7	48,6	44,7	48,5	Haziran
Avustralya	17,7	20,1	20,7	21,4	17,2	Mart
Birleşik Krallık	3,4	4,2	13,9	14,0	13,5	Mart
Brezilya	13,1	13,1	13,0	14,7	13,3	Haziran
Çin	19,8	19,2	17,6	15,0	7,6	Haziran
Endonezya¹	25,3	24,5	21,3	19,7	15,4	Haziran
Fransa	6,0	8,4	4,4	6,8	7,5	Haziran
G.Afrika	20,5	18,6	17,8	20,0	21,3	Haziran
Hindistan²	13,8	10,8	9,6	6,3	4,4	Haziran
İtalya	-0,9	-11,5	1,2	2,5	1,4	Haziran
Japonya	5,7	9,1	7,8	6,3	6,9	Mart
Kanada	22,7	22,3	22,5	21,5	18,9	Haziran
Kore	8,2	4,0	7,2	...		Haziran
Meksika	17,5	19,3	15,9	16,5	16,5	Haziran
Rusya¹	17,9	14,0	7,5	2,0		Aralık
Suudi Arabistan	18,7	18,6	18,5	18,2	15,0	Haziran
Türkiye¹	19,6	17,4	14,7	14,6	15,5	Mart

¹ Basel I

Kaynak: IMF, Financial Soundness Indicators
*Hesaplama vergi öncesi kar kullanılmaktadır

² Basel I ve Basel II aynı anda uygulanıyor.

AB ve Diğer Avrupa Ülkeleri Seçilmiş Bankacılık Göstergeleri (yüzde)

	Aktif / GSYH		Kredi / GSYH		Mevduat / GSYH	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Lüksemburg	1.969	1.924	792	797	922	888
Malta	664	538	184	172	305	277
G. Kıbrıs	521	522	372	399	279	262
İrlanda	571	506	172	146	185	153
Danimarka	420	385	248	236	118	107
Fransa	383	374	205	205	187	187
Hollanda	370	370	200	208	173	173
Birleşik Krallık	399	363	181	168	170	158
Avrupa Birliği	311	296	164	161	157	153
İsveç	290	288	162	168	94	98
Finlandiya	282	268	133	135	91	94
İspanya	286	262	166	156	192	180
Belçika	275	262	119	126	155	151
Almanya	268	253	150	149	155	151
Portekiz	271	251	150	142	164	157
Avusturya	267	251	161	157	153	149
İtalya	249	240	149	148	145	146
Yunanistan	222	219	132	127	136	142
Hırvatistan	134	132	101	97	83	86
Letonya	130	131	83	81	59	54
Çek Cum.	126	124	74	76	82	78
Türkiye	114	121	71	76	60	64
Estonya	107	114	93	104	74	70
Bulgaristan	111	110	73	77	74	77
Slovenya	117	108	77	70	81	76
Macaristan	109	103	75	63	61	62
Polonya	92	92	63	64	59	60
Slovakya	85	89	57	60	62	65
Litvanya	70	67	59	55	50	50
Romanya	60	58	41	39	37	36

AB ve Diğer Ülkeler Seçilmiş Göstergeler (bin euro)

	Kişi Başı Aktif		Kişi Başı Kredi		Kişi Başı Mevduat	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Lüksemburg	1.752	1.781	704	737	820	822
İrlanda	234	235	71	68	76	71
Danimarka	193	181	114	111	54	50
Hollanda	146	148	79	83	68	69
Birleşik Krallık	140	144	63	67	59	63
İsveç	129	131	72	77	42	45
Fransa	124	123	66	67	61	61
Malta	124	110	34	35	57	57
Finlandiya	106	102	50	55	34	36
G. Kıbrıs	106	107	76	82	57	54
Avusturya	103	100	62	62	59	59
Belçika	98	96	43	46	55	55
Almanya	97	94	54	55	56	56
İtalya	66	64	40	40	38	39
İspanya	64	61	37	36	43	42
Portekiz	45	43	25	24	27	27
Yunanistan	36	36	22	21	22	23
Slovenya	21	20	14	13	15	14
Çek Cum.	19	20	11	12	12	12
Estonya	16	18	14	16	11	11
Letonya	15	16	10	10	7	7
Hırvatistan	14	14	10	10	8	9
Slovakya	12	13	8	9	9	9
Macaristan	11	11	8	7	6	7
Polonya	10	10	7	7	6	7
Türkiye	9	9	6	6	5	5
Litvanya	9	8	7	7	6	6
Bulgaristan	7	7	4	5	4	5
Romanya	5	5	3	3	3	3

Açıklamalar

- Net Faiz Geliri: Faiz Gelirleri – Faiz Giderleri
- Serbest Özkaynak: Özkaynak - (Duran Aktifler+Takipteki Alacaklar(net))
- Mevduat Dışı Kaynaklar: Merkez Bankasına Borçlar + Para Piyasalarına Borçlar +Bankalara Borçlar + Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar + Fonlar + İhraç Edilen Menkul Kıymetler
- Net Faiz Dışı Gelir (Gider) : Net Faaliyet Kar (Zararı) – Net Faiz Gelir (Gideri)
- Net Ücret Komisyon Geliri (Gideri) : Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar - Verilen Ücret ve Komisyonlar
- Diğer Aktifler: Nitelikleri itibarıyla ana bilanço kalemlerine kaydedilemeyen varlıklar
- Ortalama Özkaynak Karlılığı: $(\text{Net Dönem Karı} / ((\text{Özkaynak}_{\text{dönem başı}} + \text{Özkaynak}_{\text{dönemsonu}} / 2)) * 100$